

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1900

Τριμηνιαίο Περιοδικό
Από την Ηλεκτρονική Έκδοση
01/01/17 - 31/03/17

Τεύχος 84

Ερμούπολη, μια διαφορετική άποψη..

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΝΤΑΙ ΝΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ ΜΙΑ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΗ

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ !

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1900

Πατριωτικό - Πολιτιστικό - Φιλανθρωπικό Σωματείο

3ης Σεπτεμβρίου 56 - 5ος Όροφος

10433 Αθήνα

Τηλ & Φαξ : 210 8226785

E-Mail : syn.syrianon@gmail.com

: synsyrianon@synd.gr

Ιστοχώρος : www.synd.gr

Ηλεκτρονική Διαδικτυακή Έκδοση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Ενημερωτικό Περιοδικό

Έτος 24ο - Τεύχος 84

ΙΑΝ - ΦΕΒ - ΜΑΡ 2017

ISSN 2241 - 9497

Υπεύθυνος Έκδοσης

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΦΙΑΣ

Πρόεδρος Συνδέσμου

Δημιουργία - Ενημέρωση

Κώστας Ν. Παπαολίζος

Συνεργάτες παρόντος τεύχους αλφαβητικά

Δημήτρης Βοΐκος

Χρήστος Θανόπουλος

Νινέτα Κοντογεώργη

Τάκης Κυριτσόπουλος

Στέφανος Προβελέγγιος

Μαρία Ρώτα

Νίκος Σαλίβερος

Γεώργιος Σαρλής

Ελένη Χατζίρη

Διόρθωση κειμένων

Ασπασία Τριανταφυλλίδου

Δακτυλογράφηση Κειμένων

Ελένη Ανδρικοπούλου

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τις προσωπικές και μόνο θέσεις των συνεργατών συγγραφέων τους και συνεπώς δεν απηχούν τις θέσεις του εντύπου μας, το οποίο όμως διατηρεί το δικαίωμα να τα τροποποιεί όταν αυτό κριθεί αναγκαίο. Εικόνα εξωφύλλου από το διαδίκτυο.

Είπαν και έγραψαν για το νησί μας...

Από την κ. Μαρία Ρώτα

Υπάρχουν χιλιάδες σχόλια και γραπτά κείμενα ιστορικών, δημοσιογράφων, πολιτικών ή απλών ανθρώπων που επισκέφθηκαν το νησί μας και εντυπωσιάστηκαν. Αρχόντισσα των Κυκλάδων την ονόμασαν πολλοί επισκέπτες.

Οι Κυκλάδες είναι μια χαρούμενη συμφωνία σε λευκό και γαλάζιο μέσα στο Αιγαίο, το Ελληνικό Αρχιπέλαγος. Παντού...Αλμύρα και φως! Και...θάλασσα. Κανένας λαός δεν έζησε τόσο πολύ με τη θάλασσα, για τη θάλασσα, από τη θάλασσα, όσο οι Έλληνες και ιδιαίτερα οι Κυκλαδίτες! Τα νησιά των Κυκλάδων θαυμάστηκαν και αγαπήθηκαν απ' όλο τον κόσμο και για την όμορφη εικόνα τους και για την αρχαία ιστορία και τον πολιτισμό τους.

“Η Σύρος...είναι το διαμάντι των Κυκλάδων! Ένα από τα ωραιότερα και γραφικότερα νησιά του Αιγαίου. Αξίζει να επισκεφθεί κανείς την Άνω Σύρο, την πρώτη πόλη, την πανέμορφη μικρή, γραφική, μεσαιωνική πολιτεία, που είναι απλωμένη στον κεντρικό και υψηλότερο λόφο του νησιού και στεφανώνεται από την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, την Καθολική Επισκοπή! Παράλληλα, αξίζει να κάνει κανείς μια βόλτα στους δρόμους και στις πλατείες του νησιού, τις οποίες κυριολεκτικά στολίζουν τα υπέροχα νεοκλασικά σπίτια.

Αυτή η πανέμορφη εικόνα αρκεί για να σας κλέψει την καρδιά και να διαπιστώσετε πως η παλιά αρχοντιά και η φινέτσα είναι ακόμα αποτυπωμένη σε κάθε γωνιά της Σύρου...” Ένα γραπτό κείμενο δημοσιογράφου που επισκέφθηκε το νησί μας και μου το έστειλε.

Ένα άλλο κείμενο στα μέσα του 20ου αιώνα. “Η Σύρος είναι ένα διαφορετικό νησί. Και αυτό γιατί στο ονομαστό για πολλά χρόνια λιμάνι της ξεμπάρκαρε και έκανε τα πρώτα της βήματα στην Ελλάδα η αστικοποίηση, συνοδευόμενη από την οικονομική ευμάρεια. Την εντυπωσιακή εικόνα της πολιτείας συνθέτουν δυο εντελώς διαφορετικοί οικισμοί. Δεν είναι μόνον το ότι είναι χτισμένοι σε δυο ξεχωριστούς λόφους πάνω από το λιμάνι, αλλά το ότι ο καθ' ένας εκφράζει τη δική του εποχή και έχει τη δική του ιστορία και ομορφιά. Η Άνω Σύρος, ο λαβύρινθος με τα στενά δρομάκια, τις αψίδες, τα σκαλοπάτια και τα στριμωγμένα σπίτια αποτελεί το μεσαιωνικό παρελθόν του νησιού και η Ερμούπολη, με τα εντυπωσιακά νεοκλασικά, ένα απόφιο δημιούργημα του 19ου αιώνα. Καμία Ελληνική πόλη δεν παρουσιάζει τόσο ομοιόμορφη χρονικά και τυπολογικά αρχιτεκτονική εικόνα όσο αυτή. Η Ερμούπολη αγκαλιάζει το λιμάνι και ανηφορίζει στην πλαγιά του λόφου με την ορθόδοξη εκκλησία της Αναστάσεως στην κορυφή. Μπορεί οι παλιές δόξες να είναι μια νοσταλγική ανάμνηση αλλά η αρχοντιά της πολιτείας είναι παρούσα και ζωντανή ακόμη...”

Σχόλια του 19ου αιώνα

Στις αρχές του 19ου αιώνα, αρκετοί σημαντικοί Ευρωπαίοι επισκέφθηκαν την Ελλάδα και τη Σύρο.

Ο περιηγητής Θεόφιλος Γκωτιέ που επισκέφθηκε το νησί, έγραψε μεταξύ πολλών άλλων θετικών σχολίων: "...Ουγγρική ορχήστρα έπαιζε, αποσπάσματα από Ιταλικά μελοδράματα. Η εντύπωση ήταν έξοχη! Η Σύρος είναι περίπου ο ομφαλός της Ελλάδας, η πρωτεύουσα της κομψότητας και της αρχοντιάς. Ποιος αλήθεια θα φανταζόταν ότι θα συναντούσε τον κόσμο αυτό φυτεμένο σ' ένα νησί του Αιγαίου!" Κι αυτό ήταν αλήθεια. Τη Σύρο δεν την άγγιξε πόλεμος. Ήταν ελεύθερη και προστατευμένη από μια μεγάλη Ευρωπαϊκή δύναμη: τη Γαλλία! Η Οθωμανική κυριαρχία παρέμεινε σε απόσταση. Έτσι, ελεύθερα αναπτύχθηκαν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την μετέπειτα ανάπτυξη του εμπορίου και της ναυτιλίας.

Ελευθέριος Βενιζέλος

Ως αρχηγός των Φιλελευθέρων, επισκέφθηκε τη Σύρο στις 26 Φεβρουαρίου του 1912, παραμονές των εκλογών και θέλησε να μιλήσει στην πλατεία Μιαούλη.

"...Αυτό που έγινε εδώ πριν ένα αιώνα, δεν έγινε πουθενά αλλού. Στη Σύρο ξαναγεννήθηκε η Ελλάδα!"

Αυτή η φράση τα συνοψίζει όλα Και στην ομιλία του είπε: "Είμαι ζωηρά συγκινημένος δια την ενθουσιώδη ταύτην δεξίωσιν, την οποίαν μου παρέχει η πρωτεύουσα των Κυκλάδων προς την οποίαν τόσοι με συνδέουν δεσμοί. Όπου έφαγον τον άρτον της εξορίας, όπου διήκουσα τα μαθήματα της στοιχειώδους εκπαίδευσως και προς την οποίαν οφείλει τοσαύτα ο εν εμεί πνευματικός και ηθικός άνθρωπος...". Θεωρούσε τη Σύρο και την Ερμούπολη την πιο πολιτισμένη περιοχή της χώρας. Τόσο ο καθηγητής Πανεπιστημίου Ν. Τωμαδάκης, όσο και η Π. Δέλτα επεσήμαναν ότι η ευγένεια, η ευπρέπεια της συμπεριφοράς αλλά και οι γνώσεις του Ελευθερίου Βενιζέλου, οφείλονται στα σχολεία της Σύρου. (Δημοτικό, τις τρεις τελευταίες τάξεις και απεφοίτησε από το Γυμνάσιο Σύρου).

Επισκέπτες της τελευταίας δεκαετίας

Είπαν: "Η Σύρος ξέρει καλά να πλανεύει τις καρδιές των επισκεπτών της κάθε εποχής του χρόνου.

Αυτές τις μέρες του Σεπτεμβρίου η ενδοχώρα μοσχοβολά από κίτρινα και μωβ άνθη. Αρώματα από μάραθο και θυμάρι αναδύονται κατά τις περιηγήσεις μας κάνοντας την καρδιά να σκιρτά.

Οι ατελείωτες βόλτες στην πρωτεύουσα των Κυκλάδων που στέκει υπερήφανα στα πόδια των δυο αντικριστών λόφων της -Ανάστασης των Ορθοδόξων και Σαν Τζώρτζη των Καθολικών- έως τις όμορφες παραλίες της, εξηγούν άριστα εκείνο τον στοίχο: "Μάγια μου 'χεις κάνει....γλυκιά μου Φραγκοσυριανή" του μεγάλου Μάρκου Βαμβακάρη.

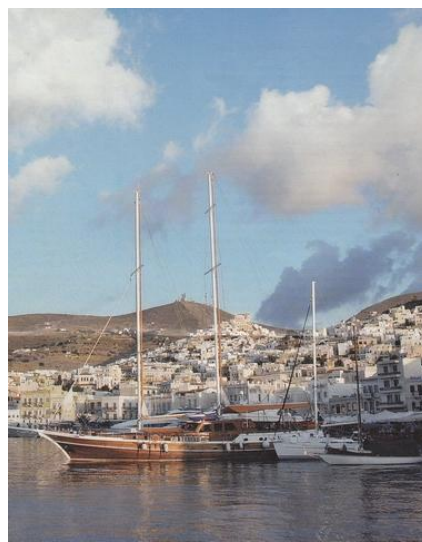
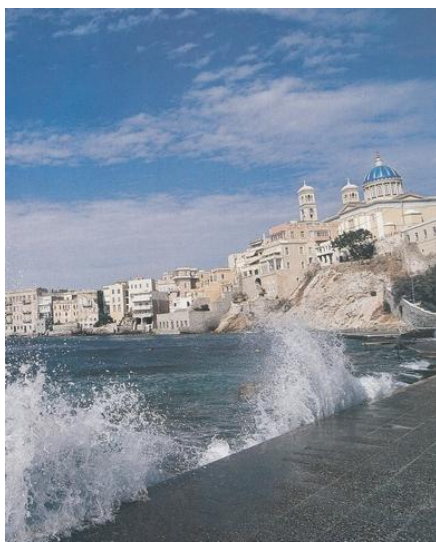
Η Αρχόντισσα του Αρχιπελάγους δεν περιορίζεται στο γαλανόλευκο κυκλαδικό καμβά, απλώνει τη γοητεία της, ρεμπέτικα και μεγαλόπρεπα, στα στενά της Ερμούπολης και της Άνω Σύρου. Η Ερμούπολη όπως κι ολόκληρο το νησί διαθέτει μια μοναδική αύρα..."

Ίσως, αφού τριγύριζαν με την παρέα τους όλη την πόλη και την Άνω Σύρο, επισκέφθηκαν το βράδυ ένα υπέροχο μπαράκι, το οποίο σύμφωνα με τη γαλλική "Figaro" ανήκει σε ένα από τα κρυμμένα μυστικά της Μεσογείου.

Είναι χιλιάδες τα γραπτά και τα προφορικά σχόλια των επισκεπτών για το νησί μας. Από καθηγητές Πανεπιστημίου με ιδιαίτερη μόρφωση έως και τον απλό καθημερινό άνθρωπο, Έλληνα ή ξένο έχουμε ακούσει και διαβάσει σχεδόν τα ίδια άριστα σχόλια!

Μου τηλεφωνούν φίλες από Αθήνα και άλλες πόλεις και πάντα ρωτούν: Πως είναι ο Παράδεισός σας; Ζούμε αλήθεια σε Παράδεισο;

Ας φροντίσουμε να είναι καθαρός αυτός ο Παράδεισος και ευγενείς, όσοι ζούμε σ' αυτόν.

ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Από την κ. Μαρία Ρώτα

Καθαρή Δευτέρα! Είναι η πρώτη Νησιτίσιμη Δευτέρα, ή Αρχιδευτέρα, την έλεγαν τα παλιά χρόνια. Με διάφορα ονόματα την υποδέχονταν σε πολλές περιοχές της χώρας μας και την υποδέχονται ακόμη και σήμερα οι κάτοικοι σε πόλεις και χωριά.

Ακόμα και τις χαρές της Αποκριάς και τα φαγοπότια, ο λαός μας, ιδιαίτερα στην Κεντρική Ελλάδα, τα αποχαιρετάει ποιητικά, με κέφι, κοντά στη φύση την καταπράσινη, τσουγκρίζοντας τα ποτήρια με το κρασί! Και χαίρονται, γιατί αισθάνονται πως η ζωή είναι πάντα ωραία! Και... φτάνει η πρώτη μέρα της Μεγάλης Σαρακοστής... είναι η Καθαρή μέρα, η Καθαρή Δευτέρα. Και τότε οι νοικοκυρές αρχίζουν να καθαρίζουν από τα λίπη της Αποκριάς τα "τζετζερικά" τους με "σταχτόνερο" ώσπου να αστράψουν. Καμιά άλλη δουλειά! Αρχίζει η νηστεία, λένε, αλλά κι αυτή ξεκινά με τραγούδι:

Πέρασαν οι Απόκριες
πάνε κι οι μασκαράδες,
ήρθε και η Σαρακοστή,
μ' ελιές και ταραμάδες.... και τελειώνουν
Τραγουδήσαμε και σώνει,
καληνύχτα σας γειτόνοι.

Η Καθαρή Δευτέρα γενικά παρουσιάζεται σαν κορύφωμα της αποκριάτικης περιόδου, με κύρια στοιχεία την αθυροστομία, τα αλληλοπειράγματα, τη σάτιρα, που σε κανέναν δεν προκαλούν ενόχληση, αλλά αντίθετα όλοι τα επιδιώκουν «για το καλό»! Όλες οι οικογένειες και εκείνες που μένουν στα χωριά, φεύγουν από το σπίτι πηγαίνουν παρά έξω στην «εξοχή» στρώνουν πρόχειρα τραπέζια, με ταραμά, ελιές, φρέσκες σαλάτες, χαλβά, λαγάνες, πολύ κρασί και γιορτάζουν τα Κούλουμα. Η ανάγκη για έξοδο στη φύση, ιδιαίτερα των ανθρώπων των πόλεων, είναι πολύ μεγάλη και μάλιστα στην σημερινή εποχή. Αρκετοί επιθυμούν να βρεθούν στην εξοχή αυτή την ημέρα, σε μια γωνιά κάτω από τα πεύκα ή τις αμυγδαλιές ή δίπλα στη θάλασσα.

Όπως αναφέρονται σε κείμενα του περασμένου αιώνα, οι Αθηναίοι γιόρταζαν τα Κούλουμα στους Στύλους του Ολυμπίου Διός. Έστρωναν πάνω στη γη το τραπεζομάντιλο, άπλωναν τα πιάτα τους με τα νηστίσιμα φαγητά τους και έπιναν το κρασάκι τους τραγουδώντας:

“Μασκαράδες και πολίται
στις Κολώνες να βρεθείτε...”

Σαν το μελίσσι βούιζε ο τόπος από τον κόσμο, με πολλές παρέες, άλλοι ξαπλωμένοι πάνω στην πρασινάδα και άλλοι χορεύοντας συρτό και τσάμικο. Ο κόσμος ξεφάντωνε, γιορτάζοντας τα Κούλουμα και απολαμβάνοντας το κρασάκι τους. Σε τούτη τη χώρα, με την σπουδαία αρχαία ιστορία, το πανάρχαιο ποτό του Διονύσου ξέρει το μεγάλο μυστικό ν' ανοίγει καρδιές και να κάνει τους ανθρώπους να νοιώθουν ευτυχισμένοι. Σε τέτοιες στιγμές, στα Κούλουμα, ο περαστικός ξένος γινόταν φίλος αφού τον καλούσαν να τον κεράσουν ένα ποτήρι κρασί.

Τα μικρά παιδιά είχαν μαζί τους και το χαρταετό. Κι όταν ο απτικός ουρανός γέμιζε με τα φτερωτά εξάγωνα, η πόλη γινόταν για λίγες ώρες, μια παιδική χαρά, με τις χαρούμενες φωνές των παιδιών. Εκείνη την ημέρα, «οι ουρανοί ανήκαν στα παιδιά».

Κάθε πόλη, κάθε χωριό, κάθε νησί της χώρας μας γιόρταζε και γιορτάζει τα Κούλουμα διαφορετικά. Όλες όμως οι γιορτές είναι πανέμορφες.

Θεόφιλος, ο ζωγράφος

«Ο Θεόφιλος είναι ο μεγάλος της λαϊκής μας ζωγραφικής. Ήταν ένας Δον Κιχώτης που ήθελε να δώσει διέξοδο στον πλούσιο ψυχισμό του...» Γεννήθηκε στη Μυτιλήνη το 1866 και έφυγε από τη ζωή το 1934. Το πλήρες όνομά του είναι: Θεόφιλος Χατζή – Μιχαήλ. Ήταν ένας αυτοδίδακτος λαϊκός ζωγράφος και του άρεσε να επισκέπτεται τις πόλεις και τα χωριά τόσο της πατρίδας του της Λέσβου, αλλά και άλλες περιοχές της χώρας μας, όπως το Βόλο, το Πήλιο, τα Μέγαρα κ.α. Ζωγράφιζε σπίτια εσωτερικά και εξωτερικά (τοιχογραφίες, οροφोगραφίες), σκηνές, βρύσες, με θέματα της καθημερινής ζωής, της ελληνικής μυθολογίας, της ιστορίας (ιδιαίτερα τους ήρωες του 1821) κ.α. Φυσικά, τα περισσότερα από αυτά τα έργα του, που ήταν ζωγραφισμένα σε απλούς ταπεινούς τοίχους χωρικών σπιτιών ή εξωτερικών χώρων να καταστραφούν με το πέρασμα των χρόνων. Όσα έργα του όμως διατηρήθηκαν, ιδιαίτερα πίνακές του ή ζωγραφιές σε έπιπλα, τιμήθηκαν ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια και για την αξία τους, αλλά ιδιαίτερα για την εκπροσώπηση της λαϊκής τέχνης, αλλά και των λαϊκών εκδηλώσεων και εθίμων. Έργα του τον περασμένο αιώνα είχαν εκτεθεί στο Παρίσι, στο Μουσείο του Λούβρου και φυσικά στην Αθήνα.

Ο πίνακας

Ο Θεόφιλος, από μικρό παιδί είχε αγαπήσει την λεβεντιά των Ελλήνων, για όσα είχε μάθει και ακούσει για τους ήρωες του 1821. Η φουστανέλα, που τη φόρεσε στα 20 του χρόνια και δεν την αποχωρίστηκε ως το θάνατό του, ήταν γι' αυτόν σύμβολο λεβεντιάς, ήταν η κλεφτουριά, το αρματολίκι και το Εικοσιένα. Ήταν όλη η Ελλάδα. Μερικά σχόλια ειδικών ανθρώπων που κρίνουν τα έργα των ζωγράφων, είναι ιδιαίτερα επαινετικά για τους πίνακες του Θεόφιλου, του απλού, αριστερόχειρα και συχνά άρρωστου Έλληνα.

Και είπαν ότι: «Μα αυτό ακριβώς είναι και η γοητεία του!» Αυτός ο πίνακας του αυτοδίδακτου λαϊκού ζωγράφου ταιριάζει απόλυτα με το έθιμο της Καθαρής Δευτέρας!

Μας παρουσιάζει ένα πανηγύρι με χορό των ευζώνων και των χωρικών, αλλά και με τις βλαχοπούλες με την ανάλαφρη πολυχρωμία των ρούχων τους, που κρατούνται σταυρωτά κάτω από τον καταγάλανο ουρανό. Η εικόνα δείχνει και τους μουσικούς με τις φλογέρες, το στρωμένο τραπέζι που παρουσιάζει τα νηστίσιμα φαγητά και φυσικά το κρασί δίπλα. Όμως, πιο πίσω ένας φουστανελάς κάτι ψήνει. Τι να 'ναι;

Αυτός ο πίνακας θεωρείται ένας από τους πιο σπουδαίους του Θεόφιλου. Έτσι είπαν και έγραψαν οι ειδικοί. Αυτός ο λαϊκός ζωγράφος, είπαν, «... κατόρθωσε με πινελιές καρδιάς, με χρώματα ψυχής να παρουσιάσει τα έθιμα της χώρας που αγάπησε. Γι' αυτό είναι μεγάλος!».

Υ.Γ. Θυμάμαι κάποτε πριν 40 χρόνια περίπου είχαμε επισκεφθεί το Πήλιο. Όταν θελήσαμε (μετά από αρκετές ώρες περπατήματος θαυμάζοντας την περιοχή) να καθίσουμε στο καφενείο, είδαμε τοιχογραφίες του Θεόφιλου στον εσωτερικό χώρο. Το καφενείο ήταν κάποτε σπίτι και φρόντισαν οι ιδιοκτήτες να διατηρήσουν τις ζωγραφιές.

Ο πίνακας του Θεόφιλου που απεικονίζει την Καθαρή Δευτέρα

Βαρβαρούσα, ο χρυσογάλανος Παράδεισος

Κείμενο και φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Ένα πρωινό του Αυγούστου 2016 αποφάσισα να κάνω την πεζοπορική διαδρομή Δελφίνι-Βαρβαρούσα. Άφησα το αυτοκίνητο δίπλα στο ταβερνάκι του Δελφινιού, που είναι η μεγαλύτερη και ίσως η ωραιότερη παραλία της Σύρου και ξεκίνησα την πεζοπορία από το δεξιό (βορειότερο) άκρο της, κατά μήκος του μονοπατιού, που έχει αρχικά βορειοδυτική και κατόπιν βόρεια κατεύθυνση, ακολουθώντας σχεδόν την ακτογραμμή. Διέσχισα το στενό λαιμό της χερσονήσου με τα δύο ακρωτήρια (Καζάνι και Τραχήλα), που παρεμβάλλεται ανάμεσα στο Δελφίνι και τη Ζαγκρινιά και παρακολουθούσα τα κύματα που έσκαγαν με παφλασμό στα βράχια, κάτω από τα πόδια μου. Πορευόμουν στις δυτικές υπώρειες του εντυπωσιακού λόφου του Κρα, που δεσπόζει πάνω από τον χείμαρο του Κακού Ποταμού και παρεμβάλλεται ανάμεσα στους κόλπους του Δελφινιού και της Βαρβαρούσας. Ύστερα από 30 λεπτά πορείας, το μονοπάτι γινόταν ασαφές. Στα αριστερά μου αντίκρυσσα τη νησίδα Βαρβαρούσα, με τα γοητευτικά κρεμαστά βράχια, παρέα με τη μικρότερη συνοδό της, προστάτες της εισόδου του κόλπου της ομώνυμης παραλίας. Το τοπίο είναι πετρώδες και ανεμοδαρμένο. Κάνοντας μικρές αναρριχήσεις, κέρδισα ύψος και τελικά παρέκαμψα τον βράχινο όγκο που με χώριζε από το προορισμό μου. Πέρασα από την άλλη πλευρά, ατενίζοντας αχόρταγα την συναρπαστική χρυσή παραλία της Βαρβαρούσας, με τα καταγάλανα εξωτικά νερά. Από την κατεύθυνση του Δελφινιού, εμφανίστηκε στο μαγευτικό σκηνικό ένα ταχύπλοο, το οποίο αφού προσπέρασε τα δύο νησάκια, διέσχισε το δίαυλο που τα χωρίζει από την απέναντι ακτή των Μαύρων, με το βίντσι μεταφοράς των μαρμάρων του παλιού λατομείου και συνέχισε βόρεια προς την παραλία του Αετού.

Στο βάθος της παραλίας βρίσκονται διασκορπισμένα μερικά πέτρινα σπιτάκια των εργατών του παλιού λατομείου μαρμάρου, που αντιστέκονται πεισματικά στη φθορά του χρόνου. Σε αυτά τα σπιτάκια ζούσαν οι εργάτες, στη διάρκεια της εβδομάδας και την Κυριακή επέστρεφαν στην οικογένειά τους, στην Άνω Σύρο για να ξεκουραστούν. Τα λατομεία που τροφοδότησαν την ανοικοδόμηση των περήφανων Ερμούπολιτικών αρχοντικών, ήταν κυρίως της Βαρβαρούσας, του Σύριγγα-Σχιζομενών και του Μαρμαρίου (κοντά στη Γριά Σπηλιά-Γράμματα). Τα μάρμαρα αφού έβγαιναν από το λατομείο, διαλέγονταν ανάλογα με το μέγεθος και την ποιότητα, απολαξεύονταν χονδρικά οι περίσσειες και μετά τη μεταφορά τους στην παραλία της Βαρβαρούσας, με το βίντσι φορτωνόταν σε πλωτά μέσα, για να μεταφερθούν στην Ερμούπολη.

Άρχισα να τρέχω στην κατηφόρα, ανάμεσα σε φρύγανα (*Sarcopoterium spinosum*) και επιτέλους πάτησα στην αμμουδιά της Βαρβαρούσας. Αναζήτησα σκιά και ξεκούραση δίπλα στο τοίχο μιάς ξερολιθιάς. Είχα φθάσει στον παράδεισο μου, ένα μέρος που εκπέμπει δέος και ερωτισμό μαζί. Εχω ακούσει ότι το ηλιοβασίλεμα στη Βαρβαρούσα είναι μια ανεπανάληπτη εμπειρία. Στην άλλη άκρη της παραλίας στέκει όμορφο πέτρινο σπίτι, σε απόλυτη αρμονία με το το περιβάλλον. Το ζευγάρι των γυμνιστών ενοίκων του τσαλαβουτούσε ανέμελα στη θάλασσα. Απολάμβανα το γαλήνιο τοπίο, καθώς το κύμα χάιδευε γλυκά την άμμο, δίπλα σε έναν πέτρινο κούκκο (λιθαράκια το ένα πάνω στο άλλο, που χρησιμοποιούν οι ορειβάτες για την

πρόχειρη σήμανση μονοπατιών). Ο ήλιος είχε ήδη ανεβεί ψηλά στον ουρανό. Αποφάσισα να μην ακολουθήσω την ίδια διαδρομή για να επιστρέψω. Επειδή αγνοούσα πόση ώρα θα χρειαζόμουν μέχρι το Δελφίνι, προτίμησα για εξοικονόμηση χρόνου και δυνάμεων, να συνεχίσω την πορεία, χωρίς να κολυμπήσω στα καταγάλανα σαγηνευτικά νερά της θάλασσας. Με βαριά καρδιά άρχισα να ανηφορίζω προς την κορυφή του Κρα, διασχίζοντας την περιοχή του Αγρελωπού. Πορευόμενος σε γιδοστράτες, περνούσα δίπλα από μικρές πέτρινες πεζούλες, ανάμεσα σε θυμάρια (*Thymus capitatus*), φασκόμηλα (*Salvia triloba*), σχίνους (*Pistacia lentiscus*), χαρακτηριστικά φυτά των ξηροθερμικών θαμνότοπων της Ελλάδος. Ανεβαίνοντας απολάμβανα τη θέα προς την Απάνω Μεριά, τον Αετό και τα Γράμματα. Ύστερα από πορεία 30 λεπτών έφθασα στην κορυφή, με το τσιμεντένιο κολωνάκι της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού, (υψόμετρο 215 μ.). Η θέα προς το Δελφίνι με τις όμορφες εξοχικές κατοικίες και το Κίνι με τα δύο του βουνά, Στόνιχα και Βουνί, ήταν εκπληκτική. Ένα ιστιοπλοϊκό αγκυροβόλησε στο Δελφίνι και το κατάλευκο πανί του έκανε έντονη αντίθεση με το μπλε της θάλασσας. Ένας αριστουργηματικός τοίχος από γκριζοασημένιες σχιστολιθικές πλάκες στολίζει σαν στέμμα την κορυφογραμμή του Κρα. Οι ορθοπλαγιές κάτω από την κορυφή με ανάγκασαν να πορευτώ ανατολικά, να κατεβώ στο διάσελο ανάμεσα σε Κρα και Καμινάκι. Έβλεπα στο βάθος χαμηλά, τον Κακό Ποταμό, τον χείμαρρο που εκβάλλει στο μέσον της παραλίας του Δελφινιού και ήταν η μοναδική οδός επιστροφής μου. Από αυτόν με χώριζε η μάλλον απότομη πλαγιά του Αγριομέλισσου, καλυμμένη με διάσπαρτες μικρές πέτρες, η γνωστή «σάρα» των πεζοπόρων, της οποίας η διάσχιση χρήζει ιδιαίτερης προσοχής. Χρειάστηκα μια ώρα για να κατεβώ μέτρο-μέτρο την ολισθηρή κατωφέρεια και επιτέλους μπήκα στη ρεματιά του Κακού Ποταμού, που κατακαλόκαιρα είναι ξερός, με κροκάλες και θαμνώδη μεσογειακή μακία. Κινήθηκα κατά μήκος της κοίτης, τότε στην αριστερή και τότε στην δεξιά όχθη. Πέρασα από βράχους που σχηματίζουν μικρούς καταρράκτες όταν βρέχει και κατεβάζει ο χείμαρρος νερό στη θάλασσα.

Το βλέμμα μου τράβηξε μια ψόφια ατσίδα, η νυφίτσα της Σύρου, ο κλέφτης των γεννημάτων του γεωργού. Σε παλιότερες εποχές, οι χωρικοί χρησιμοποιούσαν το κτίσμα της «θεμωνιάς», ως αποθήκη ζωοτροφών και εργαλείων. Αεριζόταν από ένα πολύ μικρό παραθυράκι, ψηλά στον τοίχο, το «φεγγίτη», πλάτους έως 20 εκ. και κλεισμένο εσωτερικά με φρύγανα, την «αγούδουρα», ώστε να μην τρυπώσει η ατσίδα. Η θεμωνιά μαζί με το μιτάτο, το αλωνοθέμωνο και την κατοικιά, αποτελούσαν το σύνολο της εγκατάστασης του Συριανού αγροκτηνοτρόφου.

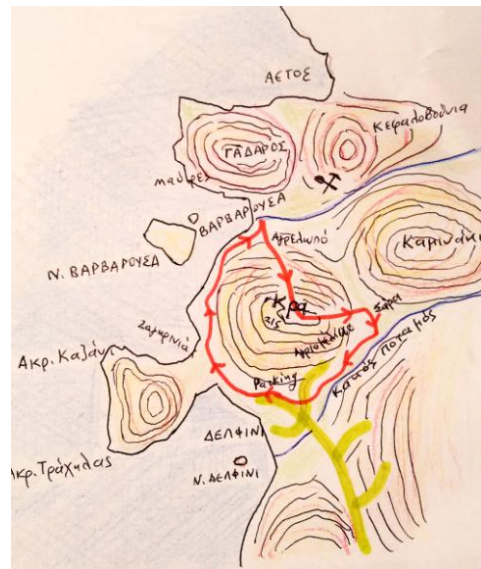
Η ατσίδα (*Mustella nivalis*) ή ατσίδι ή ικτίς ή ίκτις ή άγρια γαλή ή γάτα, νυφίτσα, κουνάβι ή κουνάδι. Άλλα ονόματα είναι: αζίδα (Χίος), αίτουλας, αιτούλακας (Νάξος), ζουρίδα, ζουριά (Κάρπαθος), καλοσυντεκναρία (Κρήτη), ποντικονυφίτσα (Σάμος). Μεταφορικά σημαίνει τον πανούργο άνθρωπο. Η ικτίδα έγινε ατσίδα στην νεοελληνική, που είναι και η κυκλαδίτικη ονομασία του κουναβιού. Υπάρχει σε μεγάλους αριθμούς στην Απάνω Μεριά. Είναι δεινός κυνηγός των περδίκων, τρωκτικών, των οποίων ελέγχει τους πληθυσμούς, αλλά καταναλώνει και φυτική τροφή, καρπούς σχίνων, αρεφτιών, σύκα, κ.α. Στη Σύρο κάποιοι στήνουν παγίδες με σύκα, για να συλλάβουν ατσίδες. Είναι το μικρότερο σαρκοφάγο αρπακτικό της Ευρώπης, με μικρό μακρόστενο κεφάλι, σώμα κυλινδρικό (μήκους 50 εκ. περίπου), χρώματος καφέ-γκρι και από κάτω μία διπλή λευκή κηλίδα σε στήθος-λαιμό, φουντωτή ουρά (μήκους 25 εκ.) και βάρος 1-2 κιλά. Είναι νυκτόβιο, έχει δυνατή κραυγή, ζει σε κουφάλες δένδρων, σχισμές

βράχων, ανοίγματα εδάφους, ανοίγματα τοίχων, κ.λ.π. Εναποθέτει τα ροζ-πορτοκαλί περιπτώματα της (αν έχει φάει καρπούς), σε εμφανή σημεία, πάνω σε πέτρινους τοίχους ή βράχους. Κινείται κυρίως στο έδαφος, αλλά σκαρφαλώνει με ευχέρεια σε στέγες ή δένδρα. Ζευγαρώνει αργά το καλοκαίρι, αλλά γεννά την επόμενη άνοιξη. Τα μικρά μένουν κοντά στην μητέρα τους για 4-7 μήνες.

Με γοργά βήματα, αναθαρρημένος από τις ωραίες συγκινήσεις που μου προσέφερε απλόχερα η Συριανή ύπαιθρος, έφθασα στη γέφυρα του χωματόδρομου που ενώνει το Κίνι με το Δελφίνι και κατέληξα στο αυτοκίνητο, έχοντας ολοκληρώσει μια κυκλική διαδρομή, λίγο κουρασμένος, αλλά ευτυχισμένος. Είχαν περάσει 3 ώρες συνολικά και ευτυχώς ο δυνατός αέρας με είχε προστατέψει από το αυγουσιτιάτικο λιοπύρι. Τα μονοπάτια που συνήθως επιλέγουν οι πεζοπόροι Σκιαθίτης και Δημάκης του hiking team, είναι η διαδρομή: Παπούρι-Βαρβαρούσα-Αετός (διάρκειας 2 ωρών και 50 λεπτών) ή Χαρτιανά-Κακός Ποταμός-Δελφίνι (διάρκειας 1 ώρας και 45 λεπτών). Ευχαριστώ θερμά τον κ. Δημάκη Βασίλειο για τις πολύτιμες πληροφορίες που πρόθυμα παρείχε, ύστερα από τηλεφωνική επικοινωνία μας.

Βιβλιογραφία

- Ανάβαση, χάρτης ν. Σύρος, 1:20.000, 10,22 Τοπο, Aegean Cyclades, Αθήνα 2010
Τάσος Αναστασίου, Σύρα-Ιστορική Μνήμη, Περιήγηση, Ερμούπολη 1993
Αχιλλέας Μ. Δημητρόπουλος, Βλάστηση και βιότοποι στη Σύρα, Συριανά Γράμματα, τεύχος 7, 1989
Αχιλλέας Μ. Δημητρόπουλος, Τα θηλαστικά στις Κυκλάδες, Συριανά Γράμματα, τεύχος 29, 1995
Αναστάσιος Κάρτας, Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Σύρος, Εκδοτικός Οίκος «Μέλισσα», Αθήνα 1982
Γιώργος Σφήκας, Δένδρα και θάμνοι της Ελλάδος, Εκδόσεις Efstathiades Group S.A., Αθήνα 1991
ιστότοπος: www.alectorisgraeca.getforum.org
ιστότοπος: www.Syros-hiking-team.gr
ιστότοπος: www.eyploia.gr
ιστότοπος: siros.gr/index.php/drastiriotites/monopatia/kini-delfini-aetos

Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, Πρωτοκυκλαδικός Πολιτισμός

Κείμενο, φωτογραφίες από τον Χρήστο Θανόπουλο

Το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης ιδρύθηκε το 1986 για να στεγάσει την συλλογή Κυκλαδικής και Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης του Νικολάου και της Αικατερίνης Γουλανδρή. Το 1991 επεκτάθηκε στο Μέγαρο Σταθάτου (Βασ. Σοφίας και Ηροδότου). Την Παρασκευή 24 Φεβρουαρίου 2017, σαράντα περίπου μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών έδωσαν το παρόν στην κεντρική είσοδο του μουσείου (Νεοφύτου Δούκα 4), προκειμένου να ξεναγηθούν στον μαγικό κόσμο της περιοδικής έκθεσης «Κυκλαδική Κοινωνία, 5.000 χρόνια πριν». Έχουν συγκεντρωθεί για την έκθεση, αντικείμενα από 7 μουσεία (Εθνικό Αρχαιολογικό, Κυκλαδικής Τέχνης, Κανελλοπούλου, Σύρου, Πάρου, Νάξου, Αμοργού), τα οποία σε συνδυασμό με την υπέροχη ξενάγηση του αρχαιολόγου κ. Παπαμιχελάκη έδωσαν μια συνολική εικόνα του Κυκλαδικού κόσμου και της τέχνης του.

Το Αιγαίο υπήρξε το λίκνο του Δυτικού Πολιτισμού, με την εμφάνιση 2 πολιτισμών. Στο βόρειο Αιγαίο-Τρώαδα εμφανίστηκε ο ένας πολιτισμός και στο νότιο Αιγαίο, προς το τέλος της Νεολιθικής εποχής και την ανατολή της πρώιμης εποχής του χαλκού, παρουσιάστηκε ο Πρωτοκυκλαδικός Πολιτισμός (3.200-2.000 π.Χ.). Ακολούθησαν ο Μινωικός και ο Μυκηναϊκός. Ονομάστηκε Πρωτοκυκλαδικός, σε αντιδιαστολή με τους συγχρόνους του, στην Κρήτη (Πρωτομινωικό) και στην ηπειρωτική Ελλάδα (Πρωτοελλαδικό). Διακρίνεται σε 3 περιόδους, ΠΚ Ι (3.200-2.800 π.Χ.), ΠΚ ΙΙ (2.800-2.300 π.Χ.) με τις ομάδες Κάμπου-Πάρου, Σύρου, Καστρίου, Αμοργού, ΠΚ ΙΙΙ (2.300-2.000 π.Χ.).

Στην Μεσοποταμία αναπτύχθηκε για πρώτη φορά η γεωργία (8.500 π.Χ.) και είχε ως επακόλουθο την δημιουργία ισχυρών βασιλείων της Ανατολής. Οι κάτοικοι των Κυκλάδων και της Κρήτης, πιθανότατα προήλθαν από την Μικρά Ασία. Δεν είχαν γραφή και δεν γνωρίζουμε ποιά γλώσσα μιλούσαν, σε αντίθεση με τους μεταγενέστερους Μυκηναίους, που κατέβηκαν από τον βορρά και μιλούσαν ελληνικά. Τα μικρά βραχώδη νησιά του Αιγαίου δεν ευνόησαν την ανάπτυξη πολιτισμού βασισμένου στην αγροτική οικονομία, ούτε την συγκέντρωση εξουσίας στα χέρια ενός ατόμου. Καθημερινές ασχολίες των Κυκλαδίων ήταν το κυνήγι, το ψάρεμα, η κτηνοτροφία, η γεωργία, και από κάποιους εξειδικευμένους τεχνίτες η μεταλλουργία, η μαρμαρογλυφία, η αγγειοπλαστική και η επεξεργασία του οψιανού από τη Μήλο. Είχαν αναπτυγμένη ναυσιπλοΐα και χρησιμοποιούσαν πλοία μονόξυλα, από κορμούς δένδρων, πλάτους 1-1,5 μέτρων, με πλήρωμα έως 15 άνδρες και μέγιστο φορτίο έως 1 τόνο. Τα πλοία εκινούντο με κουπιά, χωρίς σκαμούς, θύμιζαν δηλαδή μεγάλα κανό. Οι Κυκλαδίτες είχαν εμπορικές σχέσεις με Κρήτη, Μικρά Ασία, Αττική, Πελοπόννησο, Εύξεινο Πόντο, Βαλεαρίδες νήσους και ίδρυσαν αποικίες σε Κρήτη (Αγ. Φωτιά), Αττική (Μαραθώνα), Μικρά Ασία (Ιασός).

Οι κοινωνίες τους είναι νεολιθικού χαρακτήρα και κτίζουν οικισμούς παραθαλάσσιους. Στην ΠΚΙ είναι ανοχύρωτοι και περιλαμβάνουν καλύβες από φθαρτά υλικά (Πάρου, Νάξος, Μήλος), ενώ στην ΠΚ ΙΙ οι οικίες συνωστίζονται στην κορυφή δισπρόσιτων λόφων και περιβάλλονται από αμυντικό τείχος (λόφος Καστρίου, Σύρος). Τα σπίτια είναι πέτρινα (φτιαγμένα από ακατέργαστες πέτρες και λάσπη χωρίς άχυρο), έχουν 3-4 δωμάτια, οι τοίχοι είναι λεπτοί, πάχους 50

εκατοστών, δάπεδο στρωμένο με χώμα ή πλάκες, στέγη ελαφριάς κατασκευής, με πατημένο χώμα-στρώση κλαδιών-ξύλινα δοκάρια. Οι οικισμοί της ΠΚΙΙΙ είναι ανοχύρωτοι και αναπτύσσονται δίπλα στην θάλασσα (Φυλακωπή-Μήλος).

Τα Πρωτοκυκλαδικά νεκροταφεία εκτείνονται στις πλαγιές λόφων, σε μικρή απόσταση από τους οικισμούς. Στην ΠΚΙ περίοδο οι τάφοι είναι οργανωμένοι σε συστάδες, κιβωτιόσχημοι και δέχονται έναν μόνο νεκρό. Στην ΠΚ ΙΙ είναι κιβωτιόσχημοι ή κτιστοί (Χαλανδριανή, Σύρος), γίνονται πολλαπλές ταφές, (διώροφοι ή τριώροφοι), ενώ στην ΠΚ ΙΙΙ είναι θαλαμοειδείς, λαξευτοί σε μαλακό βράχο (Μήλος, Θήρα).

Ο ξεναγός μας στον πρόλογο του έκανε μια αναφορά στο καταστροφικό έργο της αρχαιοκαπηλίας, που σάρωσε τις Κυκλάδες στη δεκαετία του 50, αρχές 60, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τη λεηλασία της Κέρου και της νησίδας Δασκαλιό, όταν πολλά Κυκλαδικά ειδώλια κατέληξαν στο εξωτερικό. Άρχισε να ξετυλίγεται το κουβάρι της περιήγησης στον αινιγματικό Πρωτοκυκλαδικό πολιτισμό, μέσω των αντικειμένων της έκθεσης. Πρώτος σταθμός ο τριπτήρας (χειρόμυλος), για την παρασκευή αλευριού. Δίπλα 5 κωνικοί σκύφοι (κύπελλα), οι οποίοι φέρουν στην βάση τους αποτυπώματα από αμπελόφυλλα, φύλλα λεύκας, χοντρές και λεπτές ψάθας, ανάλογα με το που τοποθετήθηκαν όταν ακόμη ήταν νωπός ο πηλός. Η έλευση του αμπελιού οδήγησε στην ανάγκη δημιουργίας αγγείων για το κρασί, όπως η πρόχους και η οινοχόη. Βρέθηκε αγγείο με υπολείμματα ελαίου στο εσωτερικό του. Όλα τα ανωτέρω αποτελούν νύξεις για την χλωρίδα του Αιγαίου. Η βραχογραφία από τη Νάξο, με απεικόνιση ελαφιού και κυνηγού, μας θυμίζει την αφθονία ελαφιών που υπήρχαν στο νησί, έως τον 19ο αιώνα, οπότε και αφανίστηκαν από τα πυροβόλα όπλα. Ρυτά (αγγεία προσφορών) με τη μορφή χοίρου, αλόγου, σκαντζόχοιρου, υποδηλώνουν την πανίδα των νησιών. Μικρά και μεγάλα αγκίστρια με ίχνη πετονιάς, αποδεικνύουν ότι οι Κυκλαδίτες έφθναν να ψαρεύουν ακόμα και μεγάλα ψάρια όπως είναι οι τόνοι. Λεπίδες και πυρήνες από οψιανό Μήλου, του οποίου η πρώιμη διάδοση (σπήλαιο Φράχθι-Ερμιόνη) φανερώνει την ύπαρξη ναυσιπλοΐας στο Αιγαίο από το 8.000 π.Χ. Οι πήλινες μήτρες χύτευσης και μια μεγάλη ποικιλία μπρούτζινων εργαλείων και όπλων (κοπίες, τσεκούρια, πριόνια, σμίλες, εγχειρίδια), μαρτυρούν την πρόοδο της Κυκλαδίτικης μεταλλουργίας. Άλλωστε τα Κυκλαδονήσια εκτός από το μάρμαρο ήταν πλούσια και σε μέταλλα (άργυρος, χρυσός, μόλυβδος από τη Σίφνο, χαλκός από τη Σέριφο, άργυρος από το Λαύριο, κ.α.). Χρησιμοποιούσαν ορυκτά χρώματα για να χρωματίζουν τα Κυκλαδικά ειδώλια (επισημαίνοντας μάτια, μαλλιά, στόμα, μια ταινία στο μέτωπο, κ.λ.π.), με κινναβαρίτη (HgS) από τα παράλια της Μικράς Ασίας, ποτροκαλόχρουν από λειμωνίτη ($\text{Fe}^2\text{O}^3 \cdot \text{H}^2\text{O}$), βαθυκύανο από αζουρίτη ($\text{Cu}(\text{OH})^2 \cdot 2\text{CuCO}^3$), σμαραγδοπράσινο από μαλαχίτη ($\text{Cu}(\text{OH})^2 \cdot \text{CuCO}^3$). Η τοπικά διαβρωμένη επιφάνεια του μαρμάρου των ειδωλίων, υποδηλώνει την ύπαρξη χρωστικών που έχουν εξαφανιστεί. Πιθανότατα έβαφαν επίσης πρόσωπο και σώμα, όπως οι Πολυνήσιοι και οι αυτόχθονες της Αυστραλίας.

Άλλα χαρακτηριστικά αντικείμενα, κυρίως της ΠΚ ΙΙ είναι η μαρμάρινη καλυκόσχημη κύλινκ (φρουτιέρα), η σαλτσιέρα, η πυξίδα (κοσμηματοθήκη) κεραμική ή μαρμάρινη, ο μαρμάρινος κρατηρίσκος (καντήλα) και τα αινιγματικά τηγανόσχημα σκεύη, με εγχάρκτη διακόσμηση στην εξωτερική πλευρά (πλοίο ή ψάρια με σπείρες και το ηβικό τρίγωνο κοντά στη διχαλωτή ή πηνιοειδή λαβή), ενώ η εσωτερική πλευρά είναι κοίλη, λεία, ακόσμητη. Πρόκειται για τις πρωιμότερες

απεικονίσεις πλοίων του Αιγαίου. Η χρήση τους είναι άγνωστη. Ίσως γεμίζονταν με νερό και χρησίμευαν ως καθρέπτες ή ήταν τελετουργικά-μαγικά σκεύη ή στερεωνόταν τεντωμένο δέρμα επάνω τους και χρησίμευαν ως κύμβαλα (τύμπανα).

Τα ειδώλια είναι τα σπουδαιότερα δημιουργήματα της Κυκλαδικής τέχνης. Ως επί το πλείστον κατασκευάζονταν από χονδρόκοκκο μάρμαρο, που αφθονεί κυρίως σε Πάρο και Νάξο, ενώ ελάχιστες φορές χρησιμοποιήθηκαν θαλασσινά κοχύλια, ελεφαντόδοντο ή κόκκαλο. Η παραγωγή τους είναι περιορισμένη στην ΠΚ Ι περίοδο, αυξάνεται με γοργό ρυθμό στην ΠΚ ΙΙ, μειώνεται σταδιακά και σταματά οριστικά στο τέλος της ΠΚ ΙΙΙ. Αρχικά ήταν βιολόσχημα και μετά ακολούθησαν τα φυσιοκρατικού τύπου, με το ωοειδές, λυρόσχημο ή αμυγδαλόσχημο κεφάλι, το συμπαγές στρογγυλεμένο ή τετραγωνισμένο σώμα, διπλωμένα τα χέρια, συνήθως ο αριστερός πήχης είναι πάνω από τον δεξιό, ογκώδη σκέλη, με τους άκρους πόδες να έχουν τα πέλματα λοξά προς τα κάτω. Οι επιστήμονες διακρίνουν διάφορες ομάδες-τεχνοτροπίες (ομάδα Πλαστηρά, Χαλανδριανής, Λούρου, καλλιτέχνης Γουλανδρή, κ.α.). Βρέθηκαν σε τάφους. Όμως μόνο ένας στους 100 τάφους περιέχει ειδώλια ως κτερίσματα. Το 95% απεικονίζει γυναίκες, κάποιες σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή λοχείας. Υπάρχουν διάφορες απόψεις για την χρήση τους. Μία θεωρία υποστηρίζει ότι πρόκειται για την απεικόνιση της Μητέρας-Θεάς, άλλη θεωρία ισχυρίζεται ότι είναι υπηρέτριες του νεκρού στον άλλο κόσμο (όπως τα αιγυπτιακά ushabtis), παιχνίδια για να παίζει ο νεκρός, ψυχοπομποί, σεβαστοί πρόγονοι, υποκατάστατα ανθρωποθυσιών, κ.λ.π. Βρέθηκαν και ειδώλια μεγάλων διαστάσεων. Το ένα της συλλογής Γουλανδρή έχει μήκος 1,40 μέτρα, το οποίο οι αρχαιοκάπηλοι είχαν πριονίσει σε 4 κομμάτια, για ευκολότερη μεταφορά, ενώ αυτό του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου έχει μήκος 1,50 μέτρα. Πρόκειται ασφαλώς για αγάλματα, αλλά δεν γνωρίζουμε πού ήταν τοποθετημένα (λόγω αρχαιοκαπηλίας). Τέλος έχουν βρεθεί ειδώλια ειδικού τύπου: αρπιστής καθισμένος σε κάθισμα παίζει τριγωνικό μουσικό όργανο, αυλητής παίζει διάυλο, ο εγείρων πρόποση (με κύπελλο στο χέρι), διπλά ειδώλια (αγκαλιασμένα 2 μαζί). Επίσης μια βραχογραφία από τη Νάξο απεικονίζει ανθρώπους που χορεύουν. Όλα αυτά δίνουν την εικόνα ανθρώπων που διασκεδάζουν σε πανηγύρι, όπως γίνεται στα σύγχρονα Κυκλαδίτικα πανηγύρια των εορταζόμενων αγίων.

Είναι προφανές ότι υπάρχει κάποια ιεραρχία. Άλλωστε δεν έχουν όλοι οι τάφοι Κυκλαδικά ειδώλια. Κάποιοι έχουν ως μοναδικό κτέρισμα ένα αγγείο. Ελάχιστοι περιέχουν κοσμήματα, ασημένιες περόνες με κεφαλή σε σχήμα αγγείου, διάδημα (κορώννα), όπλα (εγχειρίδια) τα οποία είναι αντικείμενα κύρους, σφραγίδες (σύμβολο εξουσίας, υποκατάστατο της γραφής, υποδηλωτικό γραφειοκρατίας). Ελάχιστα ειδώλια είναι ανδρικές μορφές, οι οποίοι φέρουν τελαμώννα και εγχειρίδιο. Μία γυναικεία μορφή καθιστή σε θρόνο, δείχνει αρχοντική καταγωγή. Υπάρχει πίστη στη μετά θάνατον ζωή. Βρέθηκαν κέρνοι με διπλά δοχεία, 4 ή 6 αρυβάλλους (δοχεία σχήματος αχινού) για προσφορές ποικιλίας καρπών στους θεούς, μεγάλα κοχλιάρια για τελετές, σκοτωμένα όπλα (λυγισμένα εγχειρίδια, που μπορεί μόνο ο νεκρός να χρησιμοποιήσει στον άλλο κόσμο). Η τοποθέτηση των νεκρών στους τάφους, σε έντονα συνεσταλμένη στάση δείχνει νεκροφοβία. Τελετουργικά είναι τα στρογγυλά μαρμάρινα πινάκια, με μια σειρά περιστρεφόμενων, κατά μήκος της διαμέτρου του κύκλου. Γεμίζονταν με σιτηρά, προσφορά στους θεούς. Σε πέτρα από τη Νάξο, βρέθηκε σπειροειδές σχέδιο, που μάλλον αναπαριστά σεληνιακό

ημερολόγιο, χρήσιμο για τον υπολογισμό των ημερομηνιών των εορτών. Επίσης βρέθηκαν κάποια ειδικά αγγεία «καπελλόσχημα».

Όλοι έμειναν ενθουσιασμένοι από την άρτια γλώσσα και την ολοκληρωμένη παρουσίαση του κ. Παπαμιχελάκη. Κατόπιν 16 άτομα της ομάδας κατηφόρισαν προς την οδό Ζαλοκώστα, στο μεζεδοπωλείο «Ελιά και Τσίπουρο», όπου τους περιποιήθηκαν με επαγγελματισμό και αγάπη ο Γιάννης Κουζούπης, η σύζυγος του και η κόρη τους Ελένη, προσφέροντας πεντανόστιμους μεζέδες, άφθονο κρασί και τσίπουρο, μέσα σε ένα περιβάλλον λιτό και μοντέρνο. Οι περισσότεροι ήταν παλιοί γνώριμοι της οικογενείας Κουζούπη, από την εποχή που οι τελευταίοι διατηρούσαν δικό τους μεζεδοπωλείο στο λιμάνι της αγαπημένης μας Ερμούπολης.

Βιβλιογραφία

Στέργιος Σ.Θεοδωρίκας, *Ορυκτολογία, Πετρολογία, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη 1996*

Χρήστος Γ. Ντούμας, *Κυκλαδική Τέχνη, Αρχαία Γλυπτική και Κεραμική, Από τη Συλλογή Ν. Π. Γουλανδρή, Εκδόσεις Ιδρύματος Ν. Π. Γουλανδρή, Αθήνα 1984*

Βασίλειος Πετράκης, *Εθνικό Μουσείο, Γλυπτά-Χαλκά-Αγγεία, Εκδόσεις Κλειώ, Αθήνα 1981*

Σοφία Ταράντου, *Αρχαιολογικό Αίνιγμα, Ο θησαυρός της Κέρου, Έθνος της Κυριακής, 8-14 Ιανουαρίου 2006*

Colin Mc Evedy, *The Penguin Atlas of Ancient History, Hong Kong 1982*

Από τον κόσμο των φυτικών ειδών

ΠΡΑΣΙΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Γεωργίου Π. Σαρλή

Τελείωσαν οι εορτές του Δωδεκαημέρου στις οποίες και εφέτος φιλανθείς και μη, ενσωμάτωσαν ορισμένα είδη φυτών ως βασική προϋπόθεση του εορταστικού συμβολισμού. Στολίστηκαν λοιπόν έλατα (*Abies cephalonica*), καθώς και η παρεμφερής μαύρη πεύκη (*Pinus nigra*), μικρά ή μεγάλα, φυσικά ή μη, αλλά και φυτεμένα σε γλάστρες που θεωρούνται και ως μία οικολογική επιλογή.

Βασικό στοιχείο των εορτών αυτών αποτελεί το χριστουγεννιάτικο δέντρο. Είναι πανευρωπαϊκή συνήθεια ή έθιμο που υπήρξε και στο Βυζάντιο, με σκοπό την καλή υγεία της οικογένειας, άγνωστου όμως τόπου πρωτοεμφανίσεως και χρονολογίας εισαγωγής του στη νεότερη Ελλάδα.

Πιθανόν να έλκει τις ρίζες του από το ιερό και προφητικό δέντρο (ibor) των Κελτών ή να αποτελεί αντιδάνειο των βορείων ευρωπαϊκών λαών της αρχαίας ελληνικής ειρεσιώνης, ενδεχομένως και της ικετηρίας. Πάντως, οι περισσότεροι λαογράφοι μας συμφωνούν ότι εισήχθηκε την εποχή του Όθωνα και παρότι αποτελεί παγιωμένη παραδοσιακή συνήθεια, εντούτοις αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια εχθρικά συναισθήματα.

Άλλα φυτά που ακολουθούν το έλατο και θεωρούνται ότι φέρνουν ευνοϊκή τύχη είναι:

Η **αγριοκουμαριά** (*Arbutus andrachne*), που είναι αειθαλής θάμνος και σύμβολο της αιωνιότητας και της αθανασίας. Οι καρποί του, ως καρποφόρου φυτού, συμβολίζουν την αφθονία, τη γονιμότητα και παραπέμπουν στη σωτήρια ενσάρκωση του Υιού του Θεού.

Το **αλεξανδρινό** (*Poincettia pulcherrima*), αγγλ. Christmas flower, mex. Flore de Noche. Θαμνώδες φυτό, έντονα διακοσμητικό και τοξικό. Φέρει μεγάλα κόκκινα βράκτεια φύλλα που περιβάλλουν τα μικρά άνθη και έλκει καλή τύχη και αφθονία.

Το **γκι**, μελιός ή ιξός (*Viscum album*), γαλλ. gui που προέρχεται από τη λέξη gwid και σημαίνει δεντράκι. Είναι ημιπαράσιτο, επίφυτο και φέρει άσπρες ιξώδεις ράγες. Οι βόρειοι λαοί, από την αρχαιότητα, θεωρούσαν τα πράσινα κλαδιά του ιερά. Συμβολίζει την ελευθερία, προστασία, ευτυχία, γονιμότητα και τη νέα ζωή.

Η **μυρτιά** (*Myrtus communis*), αειθαλής θάμνος που από την αρχαιότητα τα φύλλα και οι καρποί του διακρίνονταν για τις ιαματικές τους ιδιότητες. Συμβολίζει τη χαρά, τη γαλήνη, την ηρεμία, την ευζωία και τη συζυγική ευτυχία. Ευλογημένο φυτικό είδος, σύμφωνα με ένα νεότερο χριστιανικό μύθο, από τον Χριστό.

Το **ου**, λιόπρινο ή αρκουδοπούρναρο (*Ilex aquifolium*), γαλλ. Houx, αγγλ. Holly. Δίοικο φυτό με καρπούς κόκκινες τοξικές ράγες. Υπήρξε το στοιχείο που κοσμούσε τα δώρα των Ρωμαίων. Σύμβολο υγείας, βοηθά στη γονιμότητα. Φέρει φύλλα με αγκάθια και αργότερα επενδύθηκε σε ένα χριστιανικό μύθο αφού το αγκάθι, όπως σε όλα τα αγκαθωτά φυτά, είναι έμβλημα που παραπέμπει στο ακάνθινο στεφάνι του Χριστού.

Επίσης, συνδεδεμένα στενά με την εορταστική διακόσμηση των εσωτερικών χώρων είναι διάφορα είδη **μπαμπού** (Bamboos) που ευνοούν τη φιλία, τη μακροζωία και τα γηρατειά, το **ρεϊκι** (*Erica* spp.) που συμβολίζει την αναγέννηση, ο **σχίνος** (*Pistacia lentiscus*) που αλληγορεί την ταπεινοφροσύνη και η **σκιλλοκρεμμύδα** (*Urginea maritima*) που κρεμασμένη στην εξώπορτα σπιτιών και καταστημάτων φέρνει ευτυχία, απομακρύνει το κακό και προφυλάσσει από το βάσκανο μάτι.

Επιπροσθέτως οι καρποί διαφόρων φυτικών ειδών, σύμβολα καλοτυχίας, αφθονίας και γονιμότητας, όπως φρέσκα ρόδια, κουκουνάρια, μήλα, πορτοκάλια κ.ά. συμβάλλουν με τη συμμετοχή τους σε στεφάνια, κάνιστρα και άλλες χριστουγεννιάτικες συνθέσεις, στην εορταστική ατμόσφαιρα.

Ωστόσο, στο φυτικό βασίλειο ανευρίσκονται και είδη πρασίνου, που περιορίζουν αρκετά τους ατμοσφαιρικούς ρύπους των εσωτερικών χώρων και δύνανται καθ' όλο το χρόνο να καλλιεργηθούν. Οπότε εμείς, ως φιλανθής λαός με αισθήματα αγάπης προς τα φυτά, που την εξισώσαμε με τη λατρεία στις διάφορες εορτές και σε όλες τις εποχές, είναι σκόπιμο μέσω και του πρασίνου να προστατευτούμε από τη μάστιγα αυτή της εποχής μας.

Άλλωστε είναι γνωστόν, ότι στην ατμόσφαιρα αλλά και στους χώρους διαμονής και εργασίας μας υπάρχουν και έχουν αναγνωριστεί εννιάκόσιες περίπου επικίνδυνες πτητικές οργανικές ενώσεις. Και μάλιστα όσο περισσότερο ένας χώρος είναι κλειστός τόσο μεγαλύτερη είναι η συγκέντρωση των ουσιών αυτών που προσβάλλουν στοματική κοιλότητα, λάρυγγα, οισοφάγο, πνεύμονες, ερεθίζουν οφθαλμούς και δέρμα και ορισμένες από αυτές, ευθύνονται για μεταλλάξεις, καρκίνους, αλλά και για εμβρυϊκές δυσπλασίες.

Συνεπώς σήμερα είναι επιβεβλημένη η εύρεση τρόπων άμυνας κατά των επιβλαβών αυτών ουσιών, που θα δύνανται να προστατεύσουν, όσο είναι εφικτό, την υγεία μας.

Προς τούτο, ένας απλός τρόπος προσιτός σε όλους μας είναι και η καλλιέργεια των φυτών εσωτερικού χώρου (indoor plants) ή τροπικών φυτών, τα οποία επιβεβαιωμένα εξυγιαίνουν τον αέρα των εσωτερικών χώρων, απαιτούν ελάχιστους καλλιεργητικούς χειρισμούς και διακρίνονται για τη διακοσμητική τους αξία. Είναι τα φυτά που μεταφέρουν την αναντικατάστατη ομορφιά της φύσης στο οικιακό και εργασιακό περιβάλλον, απαλύνουν το καθημερινό μας άγχος και την κατάθλιψη και δημιουργούν ζεστασιά και κλίμα ψυχικής ηρεμίας και ανακούφισης. Επίσης, κατά τους θιασώτες της φιλοσοφίας του feng shui, η διακοσμητικότητά τους σε συνδυασμό με τη θέση που τοποθετούνται δύνανται να ενισχύσουν τη ροή

της θετικής ενέργειας στο χώρο, καθώς και να ευνοήσουν διάφορους τομείς της ζωής μας.

Όσον αφορά τώρα στην επιλογή του φυτικού υλικού, υπάρχουν πολλά πολυετή και θαμνώδη είδη που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτόν, αλλά προτιμώνται συνήθως φερόμενα και στο εμπόριο τα εξής:

Διεφφενμπάχια (*Dieffenbachia* sp., Οικ. Araceae)

Εξαιρετικά διαδεδομένο ποώδες φυτό με πολλές ποικιλίες. Κατάγεται από την τροπική Αμερική και εισήχθηκε το 1820 στην Ευρώπη. Ο βλαστός και τα φύλλα όλων των ειδών του περιέχουν τοξικό γαλακτώδες υγρό (οπό) για τούτο οι χειριζόμενοι τα φυτά πρέπει να αποφεύγουν την επαφή του με τα χείλη, τους οφθαλμούς και με τις τυχόν ασυνέχειες του δέρματος.

Δράκαινα (*Dracaena* spp., οικ. Liliaceae)

Ομάδα φυτών πολύ διακοσμητικών και αρκετά ανθεκτικών. Τα περισσότερα είναι δενδρώδη, κατάγονται από τη δυτική τροπική Αφρική και εισήχθηκαν το 1768 στην Ευρώπη. Στη γλάστρα τους πρέπει να υπάρχει καλή αποστράγγιση, επειδή υποφέρουν από την πολύ υγρασία στο χώμα και το καλοκαίρι να διατηρούνται σε ημισκιερό δροσερό μέρος.

Κρότωνα (*Codiaeum* sp., οικ. Euphorbiaceae)

Θαμνώδες φυτό πολύ διακοσμητικό με φύλλα που περιέχουν γαλακτώδες υγρό. Είναι γνωστό με το όνομα κρότων, όμως δεν έχει καμία σχέση με το συγγενές του είδος *Croton*. Κατάγεται από την τροπική Ασία και εισήχθηκε στην Ευρώπη στα τέλη του δεκάτου ενάτου αιώνα. Καλλιεργείται με πολλές ποικιλίες που είναι εντυπωσιακές, λόγω του συνδυασμού χρωμάτων και σχημάτων του φυλλώματός του.

Σανσεβιέρια (*Sansevieria trifasciata*, οικ. Liliaceae)

Φυτό χωρίς βλαστό και πολύ διαδεδομένο. Διακοσμεί κλειστούς χώρους, εισόδους, διαδρόμους και είναι εύκολης καλλιέργειας. Κατάγεται από τους τροπικούς της Ινδίας και τη νότια Αφρική. Εισήχθηκε το 1904 στην Ευρώπη. Διακρίνεται για την ανθεκτικότητά του στις δυσμενείς συνθήκες του περιβάλλοντος και τα φύλλα του περιέχουν κλωστικές ίνες. Σπάνια χρειάζεται μεταφύτευση.

Σπαθίφυλλο (*Spathiphyllum wallisii*, οικ. Araceae)

Πολυετές και ποώδες φυτό με εντυπωσιακά φύλλα και λευκή σπάθη. Κατάγεται από την Κολομβία και ανθίζει σχεδόν όλο το χρόνο. Σε θερμά κλίματα καλλιεργείται και στο υπαίθρο.

Φίκος (*Ficus* spp., οικ. Moraceae)

Ομάδα φυτών των τροπικών χωρών της υδρογείου που εισήχθησαν κατά τις χρονιές 1721 και 1902 στην Ευρώπη. Πολλοί φίκοι αναπτύσσονται σε δέντρα και άλλοι είναι αναρριχώμενοι. Τα πιο διαδεδομένα και ανθεκτικά είδη φίκων για εσωτερικούς χώρους είναι ο ελαστικός (*Ficus elastica*), ο λυράτα (*Ficus lyrata*) και ο μικρόφυλλος (*Ficus benjamina*) κοινώς μπένζαμιν.

Χαμαιδορέα (*Chamaedorea elegans*, οικ. Palmae)

Μικρός φοίνικας μέχρι 2 μ. ύψους που κατάγεται από το Μεξικό και την κεντρική Αμερική. Φέρει λεπτό κορμό και φύλλα με δεκατέσσερα φυλλάρια. Προσαρμόζεται ικανοποιητικά στις σκιερές θέσεις των εσωτερικών χώρων. Οι Μεξικανοί χρησιμοποιούν για έδεσμα τους καρπούς και τις νεαρές του ρίζες.

Χλωρόφυτο (*Chlorophytum comosum* "Vittatum", οικ. Liliaceae)

Ποώδες φυτό που καλλιεργείται και σε κρεμαστά κάνιστρα, τόσο σε ανοικτούς όσο και σε κλειστούς χώρους. Διακρίνεται για το πυκνό φύλλωμά του, που όσο λιγότερος είναι ο φωτισμός που δέχεται τόσο περιορίζονται τα μέρη των φύλλων που έχουν λευκό χρωματισμό. Επίσης, φέρει μακρούς βλαστούς στην άκρη των οποίων αναπτύσσονται μικρά φυτάρια, μικρογραφίες του μητρικού φυτού.

Χρυσάνθεμο (*Chrysanthemum* sp., οικ. Asteraceae)

Πολυετές ποώδες φυτό, γνωστό με το όνομα μαργαρίτα. Είναι προϊόν διασταυρώσεως διαφόρων του γένους ειδών της Άπω Ανατολής και καλλιεργείται κατά προτίμηση σε γλάστρα. Φέρει ταξιανθίες με κίτρινα σωληνανθή και μακριά λευκού χρωματισμού γλωσσανθή άνθη.

Τελειώνοντας να υπενθυμίσουμε, ότι για να διατηρηθούν σωστά τα αναφερθέντα φυτά που κατάγονται από τροπικές περιοχές, χρειάζονται μέτρια ένταση διάχυτου φωτός. Μακριά από το άμεσο ηλιακό φως και τα ρεύματα αέρα. Συχνά ποτίσματα την περίοδο άνοιξης-φθινοπώρου και αραιότερα το χειμώνα. Τακτικά ραντίσματα των φύλλων, ιδιαίτερα κατά την καλοκαιρινή περίοδο, εκείνων μάλιστα που έχουν μεγάλη επιφάνεια, καθώς και ο περιοδικός καθαρισμός τους με σφουγγάρι για την απομάκρυνση της σκόνης. Επίσης, απαιτούν φυλλόχωμα στα εδαφικά τους μείγματα πέραν της άμμου, του περλίτη, της τύρφης ή και της καλοχωνεμένης κοπριάς. Ακόμη, λίπανση μία φορά το μήνα από Μάιο-Σεπτέμβριο, με πλήρη λιπάσματα και κανονικές δόσεις. Επιπλέον η αλλαγή της γλάστρας είναι απαραίτητη κάθε 2-3 χρόνια, την άνοιξη που είναι η καλύτερη εποχή.

Τέλος, να διατηρούμε πάντα στη μνήμη μας, ότι επειδή τα φυτά είναι ευαίσθητοι ζωντανοί οργανισμοί, πρέπει να τους φερόμαστε με σεβασμό και να τους προσφέρουμε φροντίδα και αγάπη.

ΤΟ ΚΑΛΑΝΤΑΡΙ ΤΟΥ 1959

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Από τον Τάκη Κυριτσόπουλο

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- Στις Δημοτικές εκλογές της 5^{ης} Απριλίου κανένας από τους τρεις Συνδυασμούς δε συγκέντρωσε αυτοδύναμη πλειοψηφία για την ανάδειξη νέου Δημάρχου στην Ερμούπολη. Η διαδικασία εκλογής νέου Δημάρχου θα επαναληφτεί την Κυριακή 24 Μαΐου. Έλαβαν στις εκλογές:
 1. Συνδυασμός «Πρόοδος της Ερμουπόλεως» του Σταύρου Βαφία 3.009 σταυρούς ή ποσοστό 46,40% και εκλέγονται επτά (7) δημοτικοί σύμβουλοι.
 2. Συνδυασμός «Τοπική Ένωση Ερμουπολιτών» με 1.878 σταυρούς και ποσοστό 18,90%. Εκλέγονται τέσσερις (4) δημοτικοί σύμβουλοι. Ο Συνδυασμός ανήκει στο Γεώργιο Βούρλη.
 3. Συνδυασμός «Δημοτική Εξυγίανσις» της Μαρίας Δουράτσου 1.600 και ποσοστό 24,70%. Και εδώ εκλέγονται (4) δημοτικοί σύμβουλοι.Οι εκλεγέντες δημοτικοί σύμβουλοι κατά σειρά είναι:
 1. «Πρόοδος της Ερμουπόλεως»: Σταύρος Βαφίας, Γεώργιος Θραψιάδης, Εμμανουήλ Γερασιμίδης, Δημοσθένης Ζορμπάνος, Γεώργιος Δρακάκης, Νικόλαος Αγουρίδης και Θεόδωρος Κτιστάκης.
 2. «Τοπική Ένωση Ερμουπολιτών»: Γεώργιος Βούρλης, Ευάγγελος Μπαρμπέτας, Κωνσταντίνος Γαβιώτης και Αντώνιος Μπέρτος.
 3. «Δημοτική Εξυγίανσις» Μαρία Δουράτσου, Μάρκος Θεοδώρου, Γεώργιος Σαρτζετάκης και Βαϊτσης Βάγιας.Μετά τα αποτελέσματα αυτά, ο εκ Καμινίων ορμώμενος λαϊκός ποιητής Γ. Καφούρος γράφει:

«Στρώστε βελούδινα χαλιά στις Δημαρχίας τα σκαλιά,
Στολίστε τα γραφεία με κάντρα του Βαφία.»
- Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση των υπηρεσιών της Νομαρχίας στο νέο Νομαρχιακό Μέγαρο, το οποίο έχει κληροδοτήσει στο ελληνικό Δημόσιο ο ευεργέτης της Σύρας Αντώνιος Τσιροπινάς. Το Μέγαρο είναι διώροφο νεοκλασικό κτίριο και μπορεί να στεγάσει έως 20 γραφεία.
- Στυγερό έγκλημα έλαβε χώρα στη φιλήσυχη πόλη μας. Ο Μ. Ζαχαράκης 24 χρονών βρέθηκε άγρια μαχαιρωμένος στο στενό του θερινού «Παλλάς», μπροστά από το κασονάδικο του Ροδίτη. Είχε προηγηθεί καυγάς του θύματος με το δράστη Π.Ξ. ή Κουτελιάρη. Ο Κουτελιάρης είχε ξυλοκοπηθεί προηγουμένως από τον άτυχο Ζαχαράκη, έφυγε και επέστρεψε με μαχαίρι, κατασφάζοντας τον άτυχο νέο. Ο δράστης συνελήφθη από άνδρες της Χωροφυλακής.

- Κατόπιν πρόσκλησης του Διδασκαλικού Συλλόγου Σύρου-Τήνου-Μυκόνου αφίχθη στις 14/4 στο νησί μας το κινηματογραφικό συνεργείο της εταιρείας SHELL και έκανε προβολές διδακτικών ταινιών στον κινηματογράφο «Λίντο» σε μαθητές Γυμνασίων και Δημοτικών.
- Νέο βιβλιοπωλείο άνοιξε ο ιεροψάλτης Νικόλαος Ρούσσος δίπλα σε γερμανικό αρτοποιείο και πωλεί όλα τα εκκλησιαστικά και θρησκευτικά βιβλία.
- Την Κυριακή, 19/4, έγινε η τελετή καθέλκυσης του κατασκευασθέντος στο ναυπηγείο του Νεωρίου σιδερένιου πλοίου «Νεώριον Σύρου» 450 τόνων των αδελφών Ρεθύμνη. Στην τελετή παραβρέθηκαν ο Υπουργός Συντονισμού Αρ. Πρωτοπαπαδάκης, ο Διοικητής της Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος Δ. Χέλμης, ο Αντιπρόεδρος της Ενώσεως Ελλήνων Εφοπλιστών Ανδρέας Λαιμός, πλήθος πλοιοκτητών, δημοσιογράφων και ολόκληρος ο ναυτικός κόσμος του νησιού.
- Γενομένων των αρχαιρεσιών του «Εν Πειραιεί και Αθήναις Συνδέσμου Συριανών» εκλέχτηκαν:
 Πάνος Ζαφειρόπουλος Πρόεδρος, Βρισηίς Π. Ράλλη και Ανδρέας Δρακάκης Αντιπρόεδροι, Ευάγγελος Ανερούσης Γενικός Γραμματέας, Γεράσιμος Βλαχάκης Ειδικός Γραμματέας, Γεώργιος Πέτσας Ταμίας, Νικόλαος Παναγιωτόπουλος Έφορος, Πόπη Γιαννοπούλου, Μαρία Τσατσά, Λουίζα Κιτροέφ, Κωνσταντίνος Ανδριανός, Άγγελος Γλυνός, Ευάγγελος Λαγουρός, Λεωνίδας Περτέσης και Ιωάννης Φωτεινός, Σύμβουλοι.
- Προσκληθείς από το Διδασκαλικό Σύλλογο Σύρου ο Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών Σπύρος Μελάς έδωσε διάλεξη στη λέσχη «Ελλάς» για τον ποιητή Κωστή Παλαμά στα πλαίσια του έτους «Κωστή Παλαμά».
- Εκδικάστηκε στις 21/4 στο Κακουργιοδικείο Σύρου η υπόθεση του Ε.Χ. εκ Σάμου για ανθρωποκτονία. Συνήγορος πολιτικής αγωγής εκ μέρους της χήρας του δολοφονηθέντος Νικολάου Ν. παρέστη ο Μάριος Λινάκης και συνήγορος υπεράσπισης ο Εμμανουήλ Βαρβαλίτης. Στον κατηγορούμενο επιβλήθηκε ποινή κάθειρξης 20 ετών, με το ελαφρυντικό της «μέτριας συγχύσεως», διότι έπασχε από επιληψία.
- «Καφές αγνός και ούζο με εκλεκτούς μεζέδες σερβίρονται στου Σωτηράκη το στενό, έναντι βιβλιοδετείου Πολυμέρη».
- Γάμοι: Αντωνίου Ζαμπλάκου - Δέσποινας Μερτζάνη και Στυλιανού Μυτέκη - Ευθαλίας Φρέρη.
- Θάνατοι: Αριστοτέλη Λαδόπουλου βιομηχάνου, Μαρίας Μάϊνα, Ηλία Χατζηλία εφοπλιστή, Δημητρίου Αφεντάκη πολιτευτή, Δημητρίου Σμύρου ή Κρύου της δυνάμεως της διμοιρίας μπαλατζήδων, Ιωάννη Μπουγιούρη ή Γιασεμή πλανόδιου πωλητή γιασεμιών, και του τελευταίου των παλαιών αριστοκρατών της Ντελαγκράτσιας Γεωργίου Ψιακή.

ΜΑΪΟΣ

- Στις 2/5 οι Συριανοί πρόσκοποι με τον έφορό τους Πάτροκλο Αλβανό και τους αρχηγούς Γιώργο Μιχαλακέα και Φώτη Μελισσάκη κατασκήνωσαν για δέκα ημέρες στον περίβολο του Τιμίου Σταυρού της Παρακοπής.
- Ενώπιον του Νομάρχη Κυκλάδων Αν. Λεβίδη ορκίστηκε στις 9/5 το νέο Δημοτικό Συμβούλιο Ερμούπολεως και στις 10/5 εγκαταστάθηκε στη Δημαρχία.
- Τον Επιτάφιο του Αγίου Νικολάου περιέφεραν εφέτος οι παρεπιδημούντες στο νησί μας πλοίαρχοι Εμπορικού Ναυτικού.
- Το απόγευμα της Κυριακής του Πάσχα έλαβε χώρα στην πλατεία της Αλάνας, πίσω από την Κοίμηση, «το κάψιμο του Ιούδα». Το ομοίωμα του απαγχονισθέντος προδότη, σε φυσικό μέγεθος, είχε αναρτηθεί σε δένδρο και είχε παραγεμιστεί με κροτίδες και θειάφι.
Κατά τη διάρκεια της λιτανείας έκαψαν τον Ιούδα, ενώ μεγάλο πλήθος πιστών παρακολούθησε το θέαμα εκστομίζοντας κατάρες κατά του προδότη. Το ίδιο απόγευμα στο στρατόπεδο του ΚΕΝΣ προσφέρθηκαν στο κοινό μεζέδες, κόκκινα αυγά, αρνί της σούβλας και κρασί. Ακολούθησε χορός υπό τους ήχους ορχήστρας.
- Στις εξετάσεις του ΥΕΝ έλαβαν το δίπλωμα πλοιάρχου Α' τάξεως οι συμπολίτες Ευάγγελος Φακορέλλης, Δημήτριος Βασιλικός, Αντώνιος Φούντης και Ηλίας Καραμαλής.
- Στις 12/5 διεξήχθησαν αθλητικοί αγώνες στο Γυμναστήριο Πευκακίων μεταξύ του Γυμνασίου Αρρένων και της ομάδας του Γυμναστηρίου υπό την αιγίδα του Νομάρχη. Τα έσοδα των αγώνων διατέθηκαν υπέρ προικοδότησης απόρων κοριτσιών Σύρου.
- Ο χειρουργός της πόλης Παναγιώτης Καμπανάρος και η Ουρανία Ι. Καστρινού τέλεσαν τους γάμους τους.
- Το σχολικό έτος 1958-59 λειτούργησαν στην Ερμούπολη τέσσερα σχολεία ενηλίκων αγραμμάτων στις αίθουσες της Κοινωνικής Πρόνοιας Κυκλάδων, όπου μαθήτευσαν πάνω από 100 ενήλικοι αναλφάβητοι ηλικίας μέχρι εξήντα ετών.
- Ξεκίνησε η πλήρης ανακαίνιση των κρηπιδωμάτων της παραλιακής οδού από την περιοχή Μουτζουρόπουλου μέχρι την πλατεία Ηλεκτρικού (σημερινή Πυροσβεστική).
- Από τον Πάπα Ιωάννη ΚΓ' διορίστηκε Καθολικός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών ο εκ χωρίου Μάννα καταγόμενος Δον Βενέδικτος Πρίντεζης.
- Αναχώρησε από το λιμάνι μας η θαλαμηγός «Έλντα» του εφοπλιστή Αντώνη Χανδρή και πραγματοποίησε τον περίπλου της Δωδεκανήσου φιλοξενώντας το Μιχάλη Πνευματικό και άλλους Κασίους εφοπλιστές.
- Προβλήθηκε στον κινηματογράφο «Παλλάς» η ταινία της καθέλκυσης του πλοίου «Νεώριον Σύρου».

- «Νέο πολυτελές ζαχαροπλαστείο άνοιξε στην παραλία ο Νικηφόρος, αντιπρόσωπος της σοκολατοποιίας Παυλίδου»
- Ανακατασκευάστηκε εκ βάθρων ο παλαιός φούρνος του Μεντάκη στη συνοικία του Αγίου Νικολάου.
- Με την έναρξη της θερινής σεζόν λειτούργησαν τα θαλάσσια λουτρά κάτωθεν Αγίου Νικολάου. Τα τρία καφεενεδάκια του Λευτέρη Γούτη, του Λουλού και τα «Αστέρια» του Ηλία Βλάμη είναι καθαρά και περιποιούνται τους πελάτες τους.
- Στην Πλάκα του Βροντάδου έκανε έναρξη λειτουργίας η βεράντα-οινοπωλείο του Νικήτα Γαβαλά, με εκλεκτούς μεζέδες, κρασί και ορχήστρα λαϊκών οργάνων.
- Το νέο κοσμικό κέντρο «Αστέρια» επί της μαγευτικής αμμουδιάς στο Κίνι απέκτησε πίστα χορού, υπαίθρια τέντα, αποδυτήρια και ντους και συγκεντρώνει πλήθος διασκεδαστών τα βράδια. Η μεταφορά από και προς το Κίνι πραγματοποιείται με φορτοταξί του ιδιοκτήτη του κέντρου, του συμπαθούς και ακάματου Γιακουμή.
- «Σύγχρονα μοντέλα των ιαπωνικών ραπτομηχανών «Γκέϊσα» πωλούνται στο κατάστημα του Στάθη Σταθόπουλου».
- Κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο του Γιώργου Κυπραίου «Τα Συριανά» που πουλιέται σε όλα τα βιβλιοπωλεία προς τριάντα δραχμές. Αναφέρεται σε γνωστούς «τύπους» της Σύρας.
- Ο Μιχάλης Μαύρος άνοιξε νέο πολυτελές ζαχαροπλαστείο στην παραλία, στη θέση του παλαιού ζαχαροπλαστείου Νικηφόρου.
- Στον πρώτο όροφο του μεγάλου κτιρίου επί της πλατείας Μιαούλη και Ερμού, κληροδοτήματος Σταματίου Πρωΐου, εγκαταστάθηκε η Στρατιωτική Λέσχη.
- Νέο σύγχρονο ζαχαροπλαστείο ετοιμάζει ο Νικόλαος Κεχαγιάς επί της οδού Ερμού στην ευρύχωρη αίθουσα της πρώην ψησταριάς «Καραολής» του Μανίκα. Για ζαχαροπλάστης του προαλείφεται ο σπουδαίος Χρήστος Λατίνας, εξπέρ στις σφολιάτες και στα μαστιχάκια.
- Μαθήτριες του Γυμνασίου Θηλέων έκαναν ημερήσια εκδρομή σε Δήλο, Μύκονο και Τήνο και οι μαθητές του Γυμνασίου Αρρένων επισκέφτηκαν Πάρο και Αντίπαρο.
- Ο Νομάρχης Κυκλάδων ανέθεσε στον πρώτο εκλεγέντα Δημοτικό Σύμβουλο Σταύρο Βαφία να ασκεί καθήκοντα Δημάρχου μέχρι την οριστική εκλογή του νέου Δημάρχου.
- Την Κυριακή 24/5 έλαβε χώρα η επαναληπτική συνεδρίαση για την εκλογή Δημάρχου Ερμούπολης. Στη συνεδρίαση παρέστησαν 14 από τους 15 Δημοτικούς Συμβούλους, διότι απουσίαζε η Μαρία Δουράτσου. Κατά τις τρεις συνεχόμενες ψηφοφορίες έλαβαν από επτά ψήφους ο Σταύρος Βαφίας και ο Γεώργιος Βούρλης. Μη επιτευχθέντος αποτελέσματος, εκλέχτηκε κατά νόμον ο Σταύρος Βαφίας, ως πλειοψηφών Σύμβουλος του υπερτερήσαντος κατά τις εκλογές Συνδυασμού. Τη θέση του κατέλαβε η επιλαχούσα Κούλα

Μουχτοπούλου. Ακολούθησε την επόμενη ψηφοφορία για την ανάδειξη Δημοτικού Συμβουλίου υπό την προεδρία της Μαρίας Δουράτσου και εκλέχτηκαν:

Γιώργος Θραψιάδης Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου με 11 ψήφους, Δημοσθένης Ζορμπάνος Αντιπρόεδρος με 10 ψήφους, Γεώργιος Δρακάκης Γραμματέας με 9 ψήφους και τακτικά μέλη της Δημορχιακής Επιτροπής οι: Ευάγγελος Μπαρμπέτας και Μανώλης Γερασιμίδης με 9 ψήφους έκαστος και αναπληρωματικά μέλη εκλέχτηκαν ο Αντώνιος Μπέρτος με 9 ψήφους και ο Θεόδωρος Κτιστάκης με 8 ψήφους.

- «Κατά την τελετήν, που έλαβε χώρα στο Δημαρχείον προς τιμήν του αποχωρούντος Δημάρχου κυρίου Επαμεινώνδα Παπαδάμ, ομίλησε εκτενώς ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος Σταύρος Βαφίας, καθώς και ο προϊστάμενος των Διοικητικών Υπηρεσιών Αθανάσιος Χατζίρης, ευχαριστήσαντες τον παλαιόν Δήμαρχον για την μακροετή προσφορά του. «Εξακολούθησαν συγκλονιστικάί σκηναί κατά τας οποίας οι υπάλληλοι του Δήμου δακρύοντες εκ συγκινήσεως κατεσπάσθησαν την χείρα του τετιμημένου Ερμούπολίτου κυρίου Επαμεινώνδα Παπαδάμ και τον κατευόδωσαν μέχρι της εξόδου της Δημαρχείας», γράφει η εφημερίδα «Το Θάρρος».
- Με εξαιρετική επιτυχία διεξήχθησαν στο Γυμναστήριο οι Ετήσιοι Περιφερειακοί Αγώνες Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης. Την έναρξη των αγώνων κήρυξε ο Νομάρχης Α. Λεβίδης και ομίλησε ο Επιθεωρητής Σωματικής Αγωγής Σταύρος Σταυρόπουλος.
- Κηδεύτηκε στην Αθήνα στις 28/5 ο αιφνιδίως αποβιώσας νέος της πόλης μας Νίκος Παπαμανώλης, υιός του γνωστού εμπόρου.
- Θάνατος Χρήστου Κωνσταντινίδη από ατύχημα. Ο εκλιπών είχε έλθει κατά τις εορτές στη Σύρα για να επισκευτεί τον αδελφό του ιατρό Αθανάσιο Κωνσταντινίδη. Επίσης απεβίωσαν Φιλία Τορνάρη, ο Ι.Π. Γεωργακόπουλος 80 ετών στην Αθήνα, Συριανός μεγαλέμπορος, η Μαργίτσα Προβελεγγίου σύζυγος τουν πρώην δήμαρχου Άνω Σύρου Στέφανου Προβελεγγίου και η Ελπίδα Ανδριοβόλη.

ΙΟΥΝΙΟΣ

- Άοκνη υπήρξε κατά τα τελευταία χρόνια η αρωγή του καρδιολόγου ιατρού και πολιτευτή εκ Νάξου Κ. Μαρούλη προς τους Συριανούς ασθενείς.
- Την Κυριακή 14/6, τελέστηκαν τα εγκαίνια του νέου κρατικού νοσοκομείου «Βαρδάκειον και Πρώιον Νοσοκομείον Σύρου» στην περιοχή «Ηρώων».
Μετά τον αγιασμό ομίλησε ο πρόεδρος του Νοσοκομείου Γεώργιος Θραψιάδης, ο οποίος αναφέρθηκε στο ιστορικό της ίδρυσης του πρώτου Νοσοκομείου της Ελλάδας στην Ερμούπολη. Στη συνέχεια πήραν το λόγο ο Δήμαρχος Σταύρος Βαφίας και ο Υπουργός

Κοινωνικής Πρόνοιας Ιωάννης Ψαρρέας, ο οποίος αποκάλυψε την προτομή του ευεργέτη του Νοσοκομείου Ι. Βαρδάκα, έργο του γλύπτη Μιχαήλ Τόμπρου. Το Νοσοκομείο είναι δυνάμεως 100 κλινών.

- Στις 16/6 εκδικάστηκε ενώπιον του Κακουργιοδικείου Σύρου η υπόθεση της άγριας δολοφονίας του νεαρού Μ. Ζαχαράκη, τον παρελθόντα Απρίλιο, από τον Π. Ξ. ή Κουτελιάρη στο στενό του θερινού Παλλάς. Οι ένορκοι μετά μακρά διαδικασία κήρυξαν τον κατηγορούμενο ένοχο ανθρωποκτονίας «εν βρασμώ ψυχής» και το δικαστήριο του επέβαλε κάθειρξη εννέα (9) ετών και δύο (2) μηνών.
- Στο μεγαλοπρεπές κλιμακοστάσιο του Αγίου Νικολάου τοποθετήθηκαν δύο καλλιτεχνικοί φανοστάτες με πολύφωτα.
- Το ζαχαροπλαστείο του Μιχαήλ Μαύρου επί της πλατείας Μιαούλη εφοδιάστηκε με μεγάλο ηλεκτρικό ψυγείο.
- Στις 19/6 βρέθηκε νεκρή στο δωμάτιό της άπορη γραία Ι. Τσακαδάκη και κηδεύτηκε με μέριμνα της Μητροπόλεως.
- Από το Μητροπολίτη Θήρας Γαβριήλ χειροτονήθηκε ιερέας ο ιεροδιάκονος και δημοδιδάσκαλος Σοφοκλής Κοσκινάς.
- Έναρξη προκαταρτικών εργασιών γεωτρήσεων στη θέση «Χριστός» στη δεξιά χαράδρα της Άνω Σύρου.
- Άνοιξε πρατήριο πώλησης νερού «Πηγής του Σύριγγα» στο πρώην ταχυδρομείο.
- Κατά την εορτή του Αϊ Γιαννιού του «Αφανιστή» η πόλη μας καταυγαζόταν από τις φλόγες των «αφανών». Θαρραλέα κορίτσια και δυναμικές νοικοκυρές έπαιρναν φόρα και πηδούσαν τρεις φορές τις φλόγες, σταυροκοπούμενες.
- Μεταφέρθηκαν τα γραφεία της Οικονομικής Εφορίας Σύρου στο οίκημα του Ευάγγελου Τόζου.
- Επισκέφτηκε την πόλη μας μετά μακρόχρονη απουσία ο παλιός τρόφιμος του Ορφανοτροφείου, μουσικός Ανάργυρος Πετράντης, ο οποίος είχε μεταναστεύσει το 1923 στην Αμερική προς εργασία, και που σήμερα διευθύνει επιχείρηση εστιατορίου στη Νέα Υόρκη με 50 υπαλλήλους.
- Κυκλοφόρησε έντυπο «Αναγκαία εξήγησις» της αρχηγού της Φιλελεύθερης Παρατάξεως Μαρίας Δουράτσου, στο οποίο παρέχει διευκρινήσεις αναφορικά με την αποχή της στην ψηφοφορία της 24/5/59, για την εκλογή Δημάρχου Ερμουπόλεως.
- Τοποθετήθηκαν στην είσοδο του Κρατικού μας Νοσοκομείου οι προτομές των ιδρυτών και χορηγών του, Σταματίου Πρωΐου και Ιωάννου Βαρδάκα.
- Το μεσημέρι της Κυριακής 28/6, στο πλαίσιο της Ναυτικής Εβδομάδας, μετά την καθιερωμένη κατάθεση στεφάνου στην προτομή του Κανάρη έλαβαν χώρα κολυμβητικοί και κωπηλατικοί αγώνες στο «Νησάκι», όπου στους άνδρες πρώτευσε ο Μ. Μαύρος και στους παίδες οι Δ. Νικολιάς, Μ. Γαβριήλ, Γ. Πολίτης και Π. Κουλουμπής.

- Τέλεσαν τους γάμους τους ο τμηματάρχης του ΙΚΑ και γνωστός θεατράνθρωπος της πόλης μας Δημήτρης Κατελάνος και η Μαντώ Βρανά.
- Θάνατοι: Ανδρέα Χατζηκυριάκου 83 ετών, πρώην προέδρου του Συνδέσμου Βιομηχάνων και υπουργού κατά τα έτη 1926-1931, του λουκουμπογιού Γεωργίου Πάσσαρη, και της Καλλιόπης Καλαβρέζου, πεθεράς του Αντωνίου Κουμαριανού.

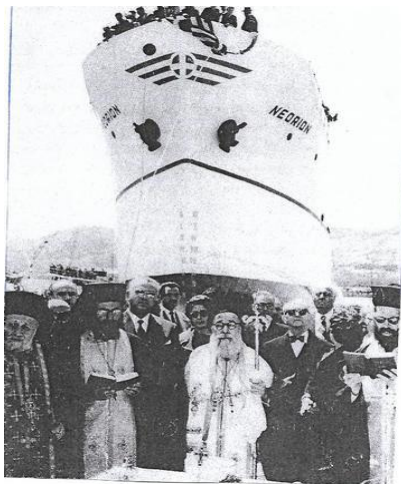
Τέλος Β' Μέρους

*Το νέο Δημοτικό Συμβούλιο των Εκλογών της 5/4/59 υπό τον Σταύρο Βαφία
Από αριστερά: Δ.Ζορμπάνος,Γ.Σαρζετάκης,Θ.Κτιστάκης,Ν.Αγουρίδης,Μ.Γερασιμίδης
Γ.Δρακάκης,Γ. Θραψιάδης, Σταύρος Βαφίας Δήμαρχος,Β.Βάγιας,Μαρία
Δουράτσου,Γ.Βούρλης,Ευ.Μπαρμπέτας,Μ.Θεοδώρου,Κ.Γαβιώτης
και Αντ.Μπέρτος.*

*14/6/59 : Αγιασμός για τα εγκαίνια του Βαρδακείου και Πρωΐου Νοσοκομείου.
Από αριστερά : π. Γρηγόριος Αλαμάνος,π. Γρηγόριος Μαραγκός
Και ο Πρόεδρος του Νοσοκομείου Γεώργιος Θραψιάδης.*

19/4/59

Αγιασμός καθέλκυσης του πλοίου
«ΝΕΩΡΙΟΝ» στα ναυπηγεία του Νεωρίου
από τον Μητροπολίτη Φιλάρετο.
Διακρίνονται ο Διοικητής της Εθνικής
Τράπεζας Δ.Χέλμης, ο Δήμαρχος Επ.
Παπαδάμ, Ο Πρόεδρος Λιμενικής επιτροπής
Β.Βασιλειάδης, ο Ν.Ρεθύμνης και οι ιερείς
Γρ.Αλαβάνος, Γρ.Μαραγκός, ο
Μητροπολίτης Φιλάρετος και ο π.
Τιμόθεος Δράγας.

Ελληνικά Εικονογραφημένα Αναμνηστικά Κεραμικά 19ος & 20ος αι.

Επιμέλεια κ. Νινέτας Κοντογεώργη (Πηγή: <http://www.ceramopolis.com/>)

Η μόδα για εικονογραφημένα αναμνηστικά κεραμικά εξαπλώθηκε τον 19ο αιώνα στην Ευρώπη αλλά και την Ελλάδα μέσα από παραγγελίες ντόπιων εμπόρων. Τα πρώτα δείγματα παρουσιάστηκαν από τις αρχές της βασιλείας του Γεωργίου του Α' (1863). Κατά κανόνα τα θέματα των εικονογραφιών σχεδιάζονται στην Ελλάδα και κατασκευάζονται στην Ευρώπη.

Την εποχή εκείνη, το εμπορικό κέντρο της Ελλάδας είναι η Σύρος στην οποία έχουν τα καταστήματα τους οι σοβαρότεροι έμποροι υαλικών. Καθώς οι περισσότερες παραγγελίες προέρχονται από αυτούς τους εμπόρους, των οποίων οι παραγγελίες περιλαμβάνουν την σφραγίδα του Ευρωπαίου κατασκευαστή αλλά και του Έλληνα εμπόρου (συνήθως των εκ Σύρου Α. Γρέζου, Αφοί Καλοκαιρινών ή Δ. Χ. Αργυρόπουλος), τα κεραμικά αυτά ονομάστηκαν Συριανά.

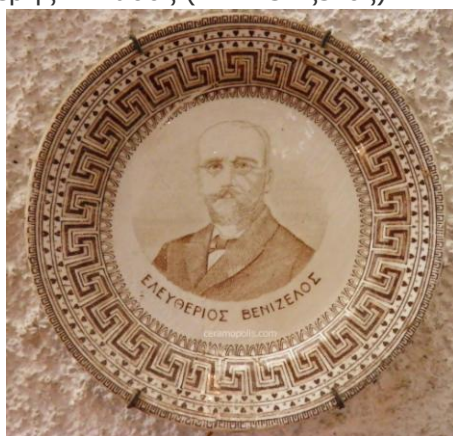

Τα κεραμικά αυτά (συνήθως σερβίτσια αρκετών κομματιών) απευθύνονταν στη μεσαία τάξη των εμπόρων και καπεταναίων υιοθετώντας τα ενδιαφέροντα τους για την εποχή καθώς τα λαϊκά στρώματα χρησιμοποιούσαν τα οικονομικότερα πήλινα επιτραπέζια σκεύη.

Οι βασικές κατηγορίες που συναντάμε, περιλαμβάνουν τις ακόλουθες θεματολογίες:

- Ελληνική Δυναστεία του Γεωργίου του Α΄ των Ελλήνων (Γεώργιος Α΄, Γεώργιος & Όλγα Βασιλείς των Ελλήνων, Κωνσταντίνος ο Διάδοχος, Κωνσταντίνος & Σοφία, Κωνσταντίνος Βασιλεύς, Κωνσταντίνος ο Νικητής κ.α.)
- Αρχαία Ελλάδα (Ερατώ-Αριάδνη-Μελπομένη, Θεά Αθηνά, Μ. Αλέξανδρος, Αμφορείς)
- Βυζαντινή Αυτοκρατορία (7 Τελευταίοι Αυτοκράτορες, Κωνσταντίνος Παλαιολόγος)
- Ελληνική Επανάσταση του 1821 (Θ. Κολοκοτρώνης, Λόρδος Βύρων)
- Ένωση Θεσσαλίας με Ελλάδα (Θεσσαλία-Ελλάς-Ήπειρος, Ρήγας Φεραίος, Θεσσαλία)
- Κρητική Επανάσταση (Μονή Αρκαδίου, Ζήκος-Μίτσας-Βλαχιάς)
- Θέματα από την Σάμο (Λ. Λογοθέτης, Στ. Γεωργιάδης, Γ. Βέροβιτς)
- Πολιτικοί Άντρες της Νεώτερης Ελλάδος (Ελ. Βενιζέλος)

Βιβλιογραφία

– Τα Κεραμικά του Ελληνικού Χώρου (Κατερίνα Κορρέ-Ζωγράφου, Εκδ. Μέλισσα, 1995)

– The Kyriazopoulos Collection of Greek Commemoratives – (Mykonos Folklore Museum 1975)

– Wikipedia, The free encyclopedia

Επίγραμμα στο Μνημείο του Άταφου Αγωνιστή

Επιμέλεια κ. Ελένης Χατζίρη

Για να μην ξεχνάμε την αληθινή ιστορία της πατρίδας μας...

Στο κηπάριο μπροστά από τον Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Ερμουπόλεως ,υπάρχει το Μνημείο του Άταφου Αγωνιστή, που τιμά τους νεκρούς του 1821, φιλοτεχνημένο από τον Τήνιο γλύπτη Γ. Βιτάλη το 1880. Στην κορυφή υπάρχει θλιμμένο λιοντάρι και από κάτω ανάγλυφη γυναικεία μορφή, προφανώς η Ελλάδα, κρατά κλαδί δάφνης, ενώ με το δεξί χέρι γράφει το εξής κείμενο:

ΔΟΥΛΕΙΗΝ ΣΤΥΓΕΡΗΝ ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΦΟΝΟΝ ΑΙΜΑΤΟΕΝΤΑ
ΦΕΥΓΟΝΤΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ ΗΜΕΤΕΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ
ΠΟΛΛΩΝ ΕΚ ΠΟΛΙΩΝ, ΟΙ ΜΕΝ ΜΟΓΙΣ ΕΞΕΣΑΩΘΕΝ
ΣΥΡΟΝ, ΤΟΥΣ Δ' ΑΡΑ ΠΡΙΝ ΜΟΙΡΑ ΚΙΧΕΝ ΘΑΝΑΤΟΥ
ΟΘΜΑΝΙΚΗ ΥΠΟ ΧΕΙΡΙ, ΤΑΦΟΣ Δ' ΟΥΔΕΙΣ ΕΚΑΛΥΨΕΝ
ΙΜΕΡΤΗΣ, ΦΘΙΜΕΝΟΥΣ ΕΙΝΕΚ' ΕΛΕΥΘΕΡΙΗΣ.
ΤΟΥΣ ΟΛΟΦΥΡΟΜΕΝΟΙ ΚΕΝΟΝ ΕΙΣΑΜΕΘ' ΕΝΘΑΔΕ ΣΗΜΑ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΦΙΣΙΝ ΟΙ ΝΑΙΟΜΕΝ ΕΡΜΟΠΟΛΙΝ.
ΕΓΕΝΕΤΟ ΤΟ ΗΡΩΟΝ ΤΟΔΕ ΕΤΕΙ ΑΠΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΩΠ'

Απόδοση στην απλή Ελληνική γλώσσα

Την δουλεία την στυγερή
και το αιματηρό του πολέμου αποφεύγοντας φονικό
από πολλές πόλεις οι πατέρες μας
άλλοι μεν μόλις στη Σύρο σώθηκαν,
κι άλλους δε πρόωρα τους σφράγισε θανάτου μοίρα
από χέρι Οθωμανικό και κανένας τάφος δεν τους κάλυψε
πεσόντες υπέρ της ποθητής ελευθερίας.
Τούτους θρηνούντες όσοι την Ερμούπολη οικούμε,
με δημόσια δαπάνη ανεγείραμε εδώ τον τάφο τούτο τον κενό.
Τούτο το Ηρώο έγινε το 1880

Η κυρά Σαρακοστή

Επιμέλεια κυρίας Ελένης Χατζίρη (Πηγή Διαδίκτυο)

Εστείλαμε την παρακάτω συγχαρητήρια επιστολή:

Αθήνα 16-2-17

*Αντιστράτηγο
Αντώνιο Νομικό
Α΄ Υπαρχηγό ΓΕΣ
Ενταύθα*

Στρατηγέ,

Για την επάξια προαγωγή σας στη θέση του Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ, ο «Σύνδεσμος Συριανών» εκφράζει τα θερμά του συγχαρητήρια και εύχεται εις ανώτερα.

Οι τόσο τιμητικές διακρίσεις συμπατριωτών μας, μας γεμίζουν χαρά και ικανοποίηση και δείχνουν την διαχρονική παρουσία Συριανών σε ανώτατα αξιώματα της πολιτείας.

Με ιδιαίτερη τιμή

*Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Στ. Βαφίας*

*Ο Γεν. Γραμματεύς
Στέφανος Προβελέγγιος*

Και λάβαμε την παρακάτω ευχαριστήρια απάντηση:

*ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
Α΄ ΥΠΑΡΧΗΓΟΣ*

Αθήνα 23 Φεβρουαρίου 2017

*Κύριο
Δημήτριο Βαφία
Πρόεδρο Συνδέσμου Συριανών*

Κύριε Πρόεδρε,

Ευχαριστώ θερμά για τις ευχές, τόσο εσάς όσο και τα μέλη του Συνδέσμου σας, με την ευκαιρία της προαγωγής καθώς και της ανάληψης των νέων καθηκόντων μου ως Α΄ Υπαρχηγός Γενικού Επιτελείου Στρατού.

*Μετά τιμής
Αντώνιος Νομικός
Αντιστράτηγος*

ΑΤΥΠΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Την Κυριακή 15^η Ιανουαρίου έγινε στη αίθουσα μας η Άτυπη Γενική Συνέλευση.

Δεν έγινε απαρτία, οπότε σύμφωνα με το Καταστατικό μας η Συνέλευση θα επαναληφθεί την επομένη Κυριακή 22^α Ιανουαρίου.

Όπως κάθε χρόνο ακολούθησε η πρώτη Συνεδρίαση του Δ.Σ και στη συνέχεια έγινε η κοπή της πίτας των Μελών του Δ.Σ.

Το νόμισμα έπεσε στη κ. Ρένα Μουχτοπούλου – Κυριακού, μέλος της εκλεγτικής Επιτροπής, στην οποία ευχόμαστε και του Χρόνου με υγεία.

Αναμνηστική φωτογραφία των παρόντων Μελών του Δ.Σ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

"Σας ενημερώνουμε ότι κατόπιν της παραιτήσεως της κας. Νινέτας Κοντογεώργη, τις αρμοδιότητες του κοσμήτορος του Δ.Σ του Συνδέσμου μας αναλαμβάνει ο κ. Χρήστος Θανόπουλος."

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ ΤΙΜΗΣΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΑΓΓΕΛΟΥ ΓΕΩΡΓ. ΓΑΒΙΩΤΗ

Από το Γεν. Γραμματέα του Συνδέσμου κ. Στέφανο Μ. Προβελέγγιο

Στα πλαίσια της ετήσιας τακτικής Γενικής Συνέλευσης του Συνδέσμου Συριανών, την Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2017, ο Σύνδεσμός μας υλοποίησε τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της περσινής Γενικής Συνέλευσης, να τιμήσει «ευγνωμοσύνης ένεκεν» την οικογένεια Αγγέλου Γεωργ. Γαβιώτη για την γενναιόδωρη ενέργειά της, να αγοράσει την παλαιά στέγη του Συνδέσμου, στην οδό Καποδιστρίου 42, έναντι τιμήματος ίσου προς το εναπομείναν μέρος του αρχικού δανείου, για την αγορά της στέγης της οδού 3^{ης} Σεπτεμβρίου 56, ύψους 63.130 ευρώ.

Στη σύντομη αλλά συγκινητική τελετή έγινε η αποκάλυψη της πλάκας των μεγάλων ευεργετών του Συνδέσμου, όπου «χρυσοίς γράμμασι» προστέθηκε το όνομα της οικογένειας Άγγελου Γεωργ. Γαβιώτη, κάτω από τα ονόματα των μεγάλων ευεργετών αιμνήστων Νικολάου και Μηνά Ρεθύμνη. Η αποκάλυψη έγινε από τον πρόεδρο του Συνδέσμου κ. Δημ. Βαφία και τον αντιπρόεδρο κ. Άγγελο Γαβιώτη με μέλη της οικογένειάς του. Ακολούθησε η ονοματοδοσία της αίθουσας του σαλονιού του Συνδέσμου σε «αίθουσα Μαριέττας Αγγ. Γαβιώτη» προς τιμήν της αιμνήστου συζύγου και μητέρας των μεγάλων ευεργετών του Συνδέσμου, που θα μας τη θυμίζουν στην είσοδο του σαλονιού και η φωτογραφία της, που αναρτήθηκε σ' αυτό.

Για την ιστορία του Συνδέσμου Συριανών, θα ήθελα να αναφερθώ με συντομία στους βασικούς σταθμούς, που κατέληξαν στο τελικό ευεργετικό αποτέλεσμα. Στη συνεδρίαση του Δ.Σ. στις 26 Νοεμβρίου 2015, ο Πρόεδρος κ. Βαφίας ενημέρωσε το σώμα, ότι από την εταιρεία «Μέλαθρον ΙΚΕ» συμφερόντων κ. Γεωργίου Αγγ. Γαβιώτη εκδηλώθηκε ενδιαφέρον αγοράς της παλαιάς στέγης έναντι τιμήματος ισόποσου του εναπομείναντος μέρους του δανείου για την αγορά της στέγης της οδού 3^{ης} Σεπτεμβρίου 56, με την υπογραφή οριστικού συμβολαίου, με τον όρο διαλυτικής ρήτρας που εξασφαλίζει πλήρως τα συμφέροντα του Συνδέσμου.

Η πρόταση έγινε ομόφωνα δεκτή από τα μέλη του Δ.Σ. και αποφασίστηκε η απόφαση αυτή να επικυρωθεί και από τη Γ.Σ. του Συνδέσμου στις 17 Ιανουαρίου 2016, πράγμα που έγινε με ομόφωνη απόφαση των μελών της. Σε ένδειξη ευγνωμοσύνης προς την οικογένεια του αγοραστή, με ομόφωνες αποφάσεις του Δ.Σ. και της Γ.Σ. αποφασίστηκε να αναγορευθεί η οικογένεια του Αγγέλου Γ. Γαβιώτη και τα τέκνα Γεώργιος και Στέφανος, μέγας ευεργέτης του Συνδέσμου με την αναγραφή του ονόματός της στην πλάκα των μεγάλων ευεργετών, η δε αίθουσα του σαλονιού να ονομαστεί «Αίθουσα Μαριέττας Αγγ. Γαβιώτη».

Το οριστικό συμβόλαιο υπεγράφη στις 19 Φεβρουαρίου 2016, εκ μέρους του Συνδέσμου από τον Πρόεδρο κ. Δημ. Βαφία και το Γεν. Γραμματέα κ.

Στεφ. Προβελέγγιο και εκ μέρους της Εταιρείας «Μέλαθρον ΙΚΕ» από τον κ. Γεώργιο Αγγ. Γαβιώτη.

Τέλος θα πρέπει να επισημανθεί η ανιδιοτελής ουσιαστική συμβολή του τ. Προέδρου του Συνδέσμου, δικηγόρου κ. Δημητρίου Κορφιάτη και των συνεργατών του στην επιτυχή ολοκλήρωση της αγοραπωλησίας χωρίς να λησμονείται επίσης και η καθοριστική παρέμβασή του στη σύναψη του δανείου με τους πολύ ευνοϊκούς όρους για το Σύνδεσμο.

Ο Πρόεδρος Δημήτρης Στ. Βαφίας υπογράφει το Συμβόλαιο

Ο κ. Γεώργιος Αγγ. Γαβιώτης υπογράφει το Συμβόλαιο

Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Συριανών και Κοπή πίτας

Κείμενο και φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Την Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2017, έλαβε χώρα στη Στέγη η Ετήσια Γενική Συνέλευση, σε συνδυασμό με την κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Ο Πρόεδρος κ. Δημήτρης Βαφίας έκανε την παρουσίαση των δράσεων και εκδηλώσεων του Συνδέσμου για τα έτη 2016 και 2017. Ο Ταμίας κ. Πέτρος Τσαούσογλου έκανε τον οικονομικό απολογισμό-προγραμματισμό και δεν παρέλειψε να τονίσει το φιλανθρωπικό έργο που επιτελείται από τον Σύνδεσμο, σε περίοδο οικονομικής δυσπραγίας, και είναι τόσο σημαντικό για την Σύρο.

Επίσης, αναφέρθηκε στην πρόταση του Συριανού Γιώργου Δραζίνου, για την ίδρυση Μουσείου Ναυτικής Παράδοσης στην Ερμούπολη, την οποία προτίθεται να υιοθετήσει ο Σύνδεσμος Συριανών, από κοινού με την Ένωση Ναυτικών Σύρου.

Την έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής παρουσίασε ο κ. Ευάγγελος Μαυράκης. Ο εφημέριος του Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου Καρύτση, πατήρ Νικόλαος Ιωαννίδης, απηύθυνε χαιρετισμό και ευχές για το νέο έτος και ακολούθησε η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με πανηγυρικό τρόπο, καθώς παρουσία της οικογενείας του Α' Αντιπροέδρου κ. Άγγελου Γαβιώτη, έγιναν τα αποκαλυπτήρια

της τιμητικής πλάκας Μεγάλων Ευεργετών και τα εγκαίνια της αίθουσας «Μαριέττας Α. Γαβιώτη».

Παρακολούθηση της θεατρικής παράστασης

«Από την σιωπή ως την Άνοιξη»

Κείμενο και φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Την Τετάρτη 1 Φεβρουαρίου 2017, ο Σύνδεσμος Συριανών είχε προγραμματίσει την παρακολούθηση της θεατρικής παράστασης «Από την σιωπή ως την Άνοιξη» του Λεωνίδα Προυσαλίδη, σε σκηνοθεσία Λιλλύς Μελεμέ. Η προσέλευση ήταν μαζική και ενθουσιώδης, όπως αποδεικνύει ο αριθμός των 72 θεατρόφιλων μελών και φίλων, που προσήλθαν στο Θέατρο «Δημήτρης Χορν», στο κέντρο της Αθήνας.

Ο Νικήτας Τσακίρογλου και ο Γιάννης Φέρτης, δύο ηθοποιοί με μεγάλη ιστορία και περγαμηνές, έδωσαν τον καλύτερο τους εαυτό επί σκηνής, σε συνδυασμό με την Κατερίνα Λέχου.

Δύο γεροντοπαλίκαρα, δίδυμα αδέρφια, ζουν μια ήσυχη ζωή, στο πατρικό τους σπίτι, παρακολουθώντας θεατρικές παραστάσεις και ακούγοντας κλασική μουσική.

Ξαφνικά μια μέρα, στην αδιάφορη καθημερινότητάς τους εισβάλλει μια γυναίκα ως ενοικιάστρια, νέα και λαμπερή. Έχοντας αποχωριστεί οικειοθελώς σύζυγο και γιό, αναζητά ένα καταφύγιο. Η σχέση των δύο ανδρών διαταράσσεται ανεπανόρθωτα. Ένα τρομερό οικογενειακό μυστικό αναδύεται από το παρελθόν και αφορά τη δηλητηρίαση-φόνο της μικρότερης αδελφής τους, που ήταν ερωτευμένη και σύντομα θα ξέφευγε από το πατρικό-φυλακή. Τα δύο αδέρφια αποδεικνύονται διαταραγμένες προσωπικότητες, σχεδιάζουν αρχικά τη δηλητηρίαση στο δείπνο, της γυναίκας που τόλμησε να απορυθμίσει την ισορροπία, αλλά τελικά οδηγούνται στην αυτοκτονία και τη λύτρωση από την ανία και τις ενοχές. Μαζί στη ζωή και στο θάνατο.

Τσικνοπέμπτη 2017 στην Στέγη Συριανών

Κείμενο-φωτογραφίες από τον Χρήστο Θανόπουλο

Η Τσικνοπέμπτη του 2017 γιορτάστηκε δεόντως στην Στέγη των Συριανών. Οι 75 εορτάζοντες, μέλη και φίλοι του Συνδέσμου, γλέντησαν με την ψυχή τους, χόρεψαν ασταμάτητα, όλες τις μουσικές και όλους τους ρυθμούς που έβαζε ο D.J., κάνοντας αναδρομή από τα 50ς και τα 70ς, στα 80ς και από τα χασαποσέρβικα στα νησιώτικα.

Μόλις άρχισαν να καταφθάνουν οι τεράστιες πιατέλες με τους αιγυπτιώτικους μεζέδες, ακολούθησε πανικός. Τα πιάτα ξεχύλιζαν από το καταπληκτικό αιγυπτιακό ρύζι, τα μπιφτεκάκια «κόφτα», το τσιγαρισμένο κοτοπουλάκι με τα ψητά λαχανικά, το ψάρι με τη μαγιονέζα, κ.α. Το φαγητό δεν ήταν μόνο εξαιρετικό αλλά και άφθονο. Εξίσου άφθονος έρρευσε ο οίνος.

Οι εχθροπραξίες του «σερπαντινοπόλεμου» ξεκίνησαν από νωρίς, με στόχο κυρίως το «πρώτο τραπέζι πίστα» του αξιαγάπητου κ. Μπαρουτάκη και το φανταχτερό χρυσογάλαζο καπέλο του. Δεν έχανε ευκαιρία να ανταποδίδει, πάντα με θαυμάσια διάθεση και χιούμορ. Δεν παρέλειψε όμως και να χορέψει, μαζί με τους κυρίους Κασιμάκη και Τρίτα. Στην πίστα στροβιλίστηκαν πολλοί χορευτές, επώνυμοι και μη, όπως το ζεύγος Προβελέγγιου με την κομψή φίλη τους κ. Γουάλας, ο κ. Κυριτσόπουλος, οι κυρίες Σαρρή, Βουμβάκη, Σικουτρή, Κοντογεώργη, Μουχτοπούλου, Τριανταφυλλίδου και πολλοί άλλοι.. Όμως την παράσταση έκλεψε, όπως και πέρυσι, η αεικίνητη και πολύ ρυθμική κ. Στάβαρη (προσκεκλημένη της κ. Σαρρή), μετά του συζύγου της κ. Χαλκιά. Σύντομο χαιρετισμό απηύθυνε ο πρόεδρος κ. Βαφίας επί τη ευκαιρία της αποκριάτικης κρεατογλεντοκοπίας. Την «ντίσκο» και τα «λάτιν» διαδεχόντουσαν τα «παπάκια» και η «μακαρένα». Ο επίλογος δόθηκε από το ζεύγος Σουλιώτη (φίλων της κ. Κοντογεώργη), των οποίων τα ζεϊμπέκικα κράτησαν καυτή την πίστα.

Μπράβο σε όλους. Και του χρόνου!

ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Κείμενο και φωτογραφίες από την κ. Νινέττα Κοντογεώργη

Πραγματοποιήθηκε στις 8 Μαρτίου στην αίθουσα του συνδέσμου μας η καθιερωμένη ετήσια συγκέντρωση για τον εορτασμό της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας.

Πολλές φίλες και μέλη του συνδέσμου έδωσαν το παρόν, χόρεψαν, διασκέδασαν και ευχαριστήθηκαν μια ζεστή βραδιά με καλό φαγητό και μουσική που μας κράτησαν παρέα έως αργά.

Επίσκεψη-ξενάγηση στη Βουλή των Ελλήνων και στην Οικία-Μουσείο Άγγελου και Λητώς Κατακουζηνού

Κείμενο και φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Το Σάββατο 18 Μαρτίου 2017 τριάντα μέλη του Συνδέσμου Συριανών, ανάμεσα τους και ο γλυκύτατος Δημήτρης Βαφίας, 10 μόλις μηνών, εγγονός του προέδρου μας κ. Δημήτρη Βαφία, συγκεντρώθηκαν στην είσοδο της Βουλής, Βασιλίσσης Σοφίας 2, για την προγραμματισμένη επίσκεψη.

Μετά τον έλεγχο η ξενάγηση ξεκίνησε από το Περιστύλιο της Βουλής με τη ζωφόρο του Καπράλου (σε 7 ενότητες, Ειρήνη, Πορεία προς τον Πόλεμο, Πόλεμος, Επιστροφή, Κατοχή, Αντίσταση, Συμφιλίωση-Ειρήνη) και την έκθεση «Μικρές Οδύσσειες», επ' ευκαιρία της αντίστοιχης έκθεσης «Οδύσσειες» του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, για την συμπλήρωση 150 χρόνων από την ίδρυση του. Εισήλθαμε στην «Αίθουσα Ολομέλειας της Βουλής» και καθίσαμε στα έδρανα των βουλευτών, ακούγοντας το ιστορικό της Βουλής. Έργο του Βαυαρού αρχιτέκτονα Γκέρτνερ, κτίσθηκε τα έτη 1836-1842, ανάκτορα των Όθωνα-Αμαλίας, Γεωργίου Α'-Όλγας, 1η μικρή πυρκαγιά (1884), 2η καταστροφική πυρκαγιά (1909), μετασκευή σε Κοινοβούλιο (Γερουσία 1934, Βουλή 1935). Η αγχωμένη λόγω φόρτου εργασίας και υπερβολικά αυστηρή ξεναγός, μάς έδειξε τις θέσεις των κομμάτων, των επισήμων προσκεκλημένων και τον τρόπο διεξαγωγής ηλεκτρονικά των ψηφοφοριών, από το έδρανο κάθε βουλευτή, κ.α. Κατόπιν ανεβήκαμε το μεγαλοπρεπές «Μέγα Κλιμακοστάσιο», για να επισκεφθούμε την «Αίθουσα των Τροπαίων» (νυν «Αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου») και των «Υπασιπιστών» ή «Ηρώων», με τις υπέροχες τοιχογραφίες 6 Βαυαρών ζωγράφων και των Αδελφών Μαργαρίτη. Περιηγηθήκαμε την έκθεση προς τιμήν του Ιωάννου Καποδίστρια (πρώτου και μαρτυρικού κυβερνήτη της ελεύθερης Ελλάδος).

Κατόπιν κατηφορίσαμε στην οδό Αμαλίας 4, στην Οικία-Μουσείο Άγγελου και Λητώς Κατακουζηνού, ένα από τα σημαντικότερα φιλολογικά σαλόνια της γενιάς του 30 (Εμπειρικός, Τσαρούχης, Κατσίμπαλης, Χατζηκυριάκος-Γκίκας, κ.α.). Μας ξενάγησε η κ. Σοφία Πελοποννησίου, ιδρύτρια και αεικίνητος στυλοβάτης του Ιδρύματος, εισάγοντας μας στο πνεύμα της γενιάς του 30, οι οποίοι μπολιασμένοι από την Ελληνική Παράδοση, τα μοντέρνα ευρωπαϊκά κινήματα και την αγάπη για την πατρίδα, πάσχισαν να κάνουν την δική τους επανάσταση, έχοντας το όραμα μιάς Ελλάδας σύγχρονης και ευρωπαϊκής. Θαυμάσαμε τα αυθεντικά έργα τέχνης, όλα δώρα φίλων και την ατμόσφαιρα της Οικίας και του ιατρείου του καταξιωμένου διεθνώς καθηγητή Ψυχιατρικής Άγγελου Κατακουζηνού (ιδρυτή του Γαλλοελληνικού Ινστιτούτου, της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης, διευθυντή του Ινστιτούτου Παστέρ) και της συζύγου του Λητώς Πρωτόπαππα, συγγραφέως-ποιήτριας.

Γ' Χαιρετισμοί, επίσκεψη σε Μοναστήρι

Κείμενο και φωτογραφίες από την κ. Νινέττα Κοντογεώργη

Με μεγάλη κατάνυξη παρακολουθήσαμε τους 3^{ους} Χαιρετισμούς στη γυναικεία μονή του Οσίου Μελετίου στους πρόποδες του Κιθαιρώνα στα όρια Αττικής και Βοιωτίας.

Μέσα σε ένα πευκόφυτο τοπίο, δεσπόζει η πετρόχτιστη βυζαντινή μονή του 12^{ου} αιώνα με σταυροειδή τρούλο και προσαρτημένο παρεκκλήσι.

Το μοναστήρι πανηγυρίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και ανήκει στην Ι. Μητρόπολη Μεγάρων.

Φωτογραφίες από το πολύ παλαιό Μοναστήρι

Η επανάσταση του Λουκουμιού

Από το Syros Agenda (www.syrosagenda.gr)

Επιμέλεια κ. Νινέττας Κοντογεώργη

Αν κάποιος ψάξει καλά τη Σύρο, θα βρει λουκουμόσκηνη ακόμα και στα θεμέλια των κτιρίων της. Δεν είναι καθόλου υπερβολή, η αρχόντισσα των Κυκλάδων έχει ταυτιστεί με τις μπουκιές της ροδοζάχαρης και εξελίσσεται μαζί τους. Τώρα όμως το παραδοσιακό γλύκισμα κάνει τη δημιουργική του επανάσταση, ραφινάρεται και το βρίσκουμε σερβιρισμένο με διαφορετικούς, πολύ πιο ευρηματικούς τρόπους, που πατάνε στις σύγχρονες γαστρονομικές τάσεις, στις γεύσεις και το shaker. Το διαπιστώσαμε ιδίοις όμμασι, κατά τη διάρκεια του Syros Greatings, του πρώτου gastro festival του νησιού.

Ξεκινήσαμε από το Βιομηχανικό Μουσείο λουκουμιού και κάναμε ένα flashback στους πρώτους παραγωγούς, τις οικογένειες Λειβαδάρα, Συκουτρή και Κορρέ,(που λειτουργούν ακόμα και σήμερα με τις ίδιες συνταγές) και στις πρώτες συσκευασίες με τα εμβληματικά logo και τις εξτραβαγκάν χρυσοτυπίες.

Το Συριανό λουκούμι υπήρξε το πρώτο προϊόν που άρχισε να εξάγει η Ελλάδα. Από το 1928 που ήρθαν οι πρώτοι λουκουμοπαραγωγοί από τη Σμύρνη στη Σύρο και δημιουργήθηκε η πρώτη λουκομοποιία, το θεάρεστο γλύκισμα δεν σταμάτησε να παράγεται ποτέ.

Σήμερα το λουκούμι έχει φρεσκαριστεί. Οι καλύτερες εκδοχές που τεστάρουμε, κλασικές και προχωρημένες, είναι:

Λουκούμια τριαντάφυλλου Συκουτρή

Ανακατεύονται κρυστάλλινο νερό πηγής, ζάχαρη, άμυλο, μαστίχα Χίου, ροδοζάχαρη, θυμαρίσιο μέλι, ξηροί καρποί και αυγά... και το αποτέλεσμα είναι μυρωδάτες μπουκιές, από τις καλύτερες του νησιού. Πλημμυρίζουν το στόμα πρώτα με νότες ροδόνηρου και πιτσιλιές ζάχαρης και κατόπιν με πολύ ωραίες νύξεις μαστίχας. Η υφή τους είναι μαλακή, συμπυκνωμένη και όσο πρέπει μαστιχωτή.

Ξερολούκουμο (Μπακάλικο του Κώστα Πρέκα)

Είναι το μοναδικό μέρος, αυτό το περίφημο κατάστημα κυκλαδίτικων ντελικάτέσεν, που μπορείς να βρεις το περίφημο ξερολούκουμο. Ακόμα έχω την γεύση του στον ουρανίσκο μου. Πρόκειται για λουκούμι, που έχει στεγνώσει σε ειδικές συνθήκες φύλαξης για δώδεκα μήνες. Το παλαιωμένο λουκούμι έχει ακόμα μεγαλύτερη αρωματική και γευστική ένταση, είναι πιο σκληρό, αλλά σε αποζημιώνει με αναπάντεχες φρέσκες και πλούσιες νότες φρούτων και ξηρών καρπών στη μύτη και στο στόμα.

Cocktail Λουκούμι («Ελληνικό Καφενείο»)

Το λουκούμι ζει μια δεύτερη νιότη στο shaker. Εντοπίζουμε σε αρκετές μπάρες μίξεις που το συμπεριλαμβάνουν, μια τέτοια περίπτωση είναι η πρόταση του Ελληνικού Καφενείου, ενός ατμοσφαιρικού bar restaurant απέναντι από το περίφημο Δημαρχείο του νησιού. Εκεί ο Κωστής Τάσου υπογράφει ένα συναρπαστικό cocktail με μαστίχα, τσίπουρο, σουμάδα, ροδόνηρο, σαλέπι και συμπυκνωμένο χυμό βύσσινο με γαρνιτούρα τι άλλο; Λουκούμι. Ευχάριστο και πολύ φινετσάτο, το πίνεις και νιώθεις πραγματικά ότι μασάς λουκούμι. Ιδανικό για απεριτίφ, φλερτάρει με τις γλυκές και ξινές γεύσεις.

Ελληνική σαλάτα με λουκούμι («Μαζί»)

Ποιος θα το περίμενε;... Και όμως σερβίρεται εμβόλιμα σε μια εντυπωσιακή ελληνική σαλάτα με χόρτα και κατσικίσιο τυρί, και ισορροπεί τέλεια τα αλμυρά και όξινα στοιχεία του πιάτου!

Παγωτό Λουκούμι τριαντάφυλλο, με σάλτσα καφέ (εστιατόριο «Μαζί»)

Το ντεμπούτο του λουκουμιού σε πιο δημιουργικές προτάσεις έγινε με το παγωτό λουκούμι. Ο Λειβαδάρας είναι από τους πρώτους που κυκλοφόρησε αυτό το έξυπνο twist της παράδοσης. Πλέον έχουν γίνει πολλά βήματα παρακάτω, όπως αυτό το υπέροχο σύνθετο γλυκό που δοκιμάσαμε στο εστιατόριο «Μαζί». Η υφή του καφέ είναι εξαιρετική, με όση ένταση χρειάζεται για να συνοδεύσει το πληθωρικό παγωτό λουκούμι και να μην το καλύψει. Το πάντρεμά τους είναι τέλειο και βγάζει μια κομψή δροσιά.

Μπουκιές Fudge σοκολάτας με λουκούμι Περγαμόντο (εστιατόριο «Αχλάδι»)

Το γλυκό αυτό ανεβάζει το γνωστό fudge σοκολάτας σε άλλο επίπεδο απόλαυσης. Το εστιατόριο «Αχλάδι» κλείνει τα δειπνα του με αυτή την πρόταση. Φινάλε που επικροτούμε, καθώς η σοκολάτα δένει απίστευτα με το λουκούμι περγαμόντο.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 01/01/17 έως 31/03/17

ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	125 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΑΝΩΝΥΜΟΣ	50 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Το φλουρί της πίτας του Δ.Σ. των Συριανών έπεσε στην Ρένα Μουχτοπούλου - Κυριάκου.

Το φλουρί της πίτας των μελών έπεσε στον Ευάγγελο Γεωργ. Γαβιώτη.

Πένθη

Απεβίωσε στην Αθήνα η Μαρία (Μαίρη) Κουντούρη το γένος Παλαιολόγου.

Απεβίωσε 10/02/17 ο εκλεκτός συμπατριώτης μας Δημήτριος Ζορμπάνος, πρώην Διευθυντής της Εμπορικής Τράπεζας και ετάφη στη Σύρο.

Απεβίωσε η Ζάννα Δράκου του Νικολάου.

Απεβίωσε στην Αθήνα το μέλος μας Παναγιώτης Τσαούσογλου του Ευριπίδη, αδελφός του Ταμία του Συνδέσμου Πέτρου Τσαούσογλου.

Απεβίωσε στη Σύρο όπου και ετάφη η Πολωνή Κουντούρη.

Απεβίωσε το μέλος μας Κωνσταντίνος Μονογυιός.

Απεβίωσε και ετάφη στη Σύρο, ο γνωστός σε όλους μας και χιουμορίστας περιπτεράς Μανώλης Πολυδώρου (Ζάσαρης).

Θερμά συλλυπούμεθα τους οικείους των.

*Την ευαίσθητη πτυχή της
Ποίησης εγγίζοντας*

Ο τσάμικος του Ραγιά

*Κυλάει το αίμα, μιλάει το αίμα,
ρωτάει το αίμα της μαύρης κλεφτουριάς
Στην Αλαμάννα, στο Κακοσούλι,
Στο Μεσολόγγι, στο Χάνι της Γαβριάς.*

*Ρωτάει το σήμαντρο, το ξωκλήσι
τη Ρωμιοσύνη ρωτάει ο καφενές.
ρωτάει το γέρμα, το κυπαρίσσι,
το καριοφίλι, ρωτάει ο σισανές.*

*Πες μου Δυσσέα και Μακρυγιάννη,
πες μου άγιε Διάκο κι ορέ Νικηταρά
πώς οι κιοτήδες μεγαλουσιάνοι
κι εμείς ζητιάνοι στη δική μας τη σπορά;*

Τάκης Κυριτσόπουλος

ΟΙ ΑΠΟΤΥΧΗΜΕΝΟΙ

Από τον Τάκη Κυριτσόπουλο

Με ευχή γονιού και μ' ένα δίσκο Καζαντζίδη
κινά η Ροδούλα με τ' αδέρφια της τα άλλα,
της ξενιτιάς της το ατέρμονο ταξίδι,
που πότε όνειρο η ζωή, πότε κρεμάλα.

Κούκλα νεκρή σ' όλο το είναι της βαμμένη,
στης Ολλανδίας ξεπουλιέται τις βιτρίνες,
την αθωότητα θυμάται τη χαμένη
και στο μυαλό ανακυκλώνει λάθος μνήμες.

Χάνεται η δούλεψη στο ρήγα και τα ζάρια
στις μπαρμπουτιέρες του Αμβούργου και στις λέσχες
και σ' αποθήκες και παράνομα πατάρια
που πασαπόρτια δε ζητούν και «πόθεν έσχες».

Ξέσκεποι δρόμοι κι ο αέρας καμπουριάζει,
μα απ' τα σφηνάκια και την κόκα παραπαίει.
Στα ίδια μπαρ πάντα μεσάνυχτα συχνάζει,
ώρα της νύχτας, που ψωνίζουνε οι γκέι.

Πράσινοι οι τοίχοι του κελιού του από τα βρύα,
στο τζαμί πάνω η σελήνη αντιφεγγίζει.
Χρόνια μπρος-πίσω κάνει βήματα δύο-τρία
σαν το ψωμάκι μεσ' το πιάτο π' αρμενίζει.

Σε εσοχή τα κρύα πόδια του ζεσταίνει
με την ανάσα η σκυλίτσα του η Εύα,
όπως με σύριγγα απ' το δρόμο μαζεμένη,
μεσ' το ψιλόβροχο πασχίζει να βρει φλέβα.

** τα βρύα: μικροσκοπικό φυτό σε σχήμα χλοροτάπητα
που φυτρώνει σε υγρές επιφάνειες.*

ΜΗ ΜΕ ΡΩΤΑΣ

Του Δημήτρη Βόϊκου

Ρωτάς που βρίσκομαι... τι 'ναι μεσημβρινός,
ποιου μήκους ή ποιου πλάτους μονοπάτι,
μόνο στα πέλαγα σημαίνουν κάτι,
αυτές οι λέξεις προφανώς.

Μιλούν, για το μεσημβρινό μ' υποβολή
εγκρίτως, σα να είναι μόνο ένας,
ίσως... να μη γνωρίζει ο καθένας,
ότι υπάρχουνε πολλοί.

Γιατί, το κάθε πλοίο στον ωκεανό,
καθώς κι ο άνθρωπος στο ριζικό του
μάθε, καθένας έχει το δικό του
ξεχωριστό, μεσημβρινό.

Γί' αυτό, μη με ρωτάς για τις ονειρικές
λιτές λέξεις, του μήκους και του πλάτους,
είναι απλά, γλυκές στη λησμονιά τους,
θεσπέσιες και θεϊκές.

ΑΝΤΙΘΕΣΗ

Του Δημήτρη Βόϊκου

Της θάλασσας ο δρόμος διαφέρει
κι ευρίσκεται σ' αντιδιαστολή
με της στεριάς, σ' όλα της γης τα μέρη,
από του κόσμου την καταβολή.

Είναι πολύ ευέλικτος ο ένας
κι ο άλλος παραμένει σταθερός.
Τον πρώτο δεν τον πάτησε κανένας,
ο δεύτερος πατήθηκε αδρώς.

Εκείνος είναι άγνωστος σε όλους,
ο άλλος είναι πια πολύ γνωστός.
Έχει διαβεί από ονειροπόλους
ο πρώτος, κι είν' ο άλλος.... συρφετός!

ΓΗΡΑΣ

Του Νίκου Σαλίβερου

Η ζωή για νάν ωραία
Νοημα θέλει και σκοπό.
Καταλήγει όμως μοιραία,
σαν δεν «τρώς» φρούτο νωπό.

Του γήρατος τα κάλη
Χαμομήλι και μαγκάλι.
Είν' το γήρας μέγα χάλι,
Αφου ζωή δεν έχει άλλη.

Πράσινα τα κυπαρίσια
κοροϊδεύουν μας, στα ίσια
«Πράσινα και τ' άλογα»
στα νιάτα τα παράλογα.

Γέρο σφήξε τη γροθιά σου,
στο καθρέφτη όρθιος στάσου.
Πιές ρακί με την καρδιά σου
Εαυτού σου πες... Στη γεια σου.

=====

Κατακλυσμός αγάπης

(Των κακών οι θάλασσες
Πλημύρισαν την πλάση
Κι' έπνιξε ο κατακλυσμός
Των αγαθών τα δάση

Όμως από του Θεού,
Το σκοτωμένου το αίμα
Μέσ' απ' το χάος υψώθηκεν
Αέρινο ένα ρέμα.
=Κ Παλαμάς-ο Τάφος=)

Σάλος

Η ΠΡΩΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

Της Νατάσας Νικ. Οικονομοπούλου

Σήμερα χιονίζει ΟΝΕΙΡΑ !!!
Άνθισαν οι μυγδαλιές
Μύρισαν οι πασχαλιές
Λάγνα και τα σκιρτήματα των γλάρων
στο πρωινό ξύπνημα της θάλασσας
Χαράματα έβγαλε τη μάσκα ο Ουρανός
Πέταξε τα σύννεφα κι έβαψε μάτια γαλανά
Φόρεσε βλέμα την αστραπή του πάθους
Της ηδονής το φόρεμα έβαλε το κόκκινο
Ουρανός της ΑΝΟΙΞΗΣ είναι άλλος ουρανός...

Κι η νύχτα έχει το χρώμα της άγριας ορχιδέας
Το χρώμα του ΕΡΩΤΑ και της ΖΩΗΣ
Απόψε το φεγγάρι ξεδιπλώνει πόθους βαθυκόκκινους, βελούδινους
Στεφάνια πολύτιμα από άστρα πλέκει η Πανσέληνος
Κι οι στρόβιλοι της άμμου, χάντρες φανταχτερές σπινθηρίζουν
Ξεχείλισε η θάλασσα κοχύλια
Δελφίνια και κύματα ταξιδεύουν μαζί
Δελφίνια και κύματα χορεύουν μαζί στον ίλιγγο της αγάπης
Πήρε φωτιά το πέλαγος στις βραδιάς τα φιλήματα...

Κι όταν ανάψει ο αυγερινός
Λευκά βελούδινα φτερά θα δει στην άμμο
Απομεινάρια από το σμίξιμο των γλάρων
στην έκρηξη του ΕΡΩΤΑ της νύχτας...

Της πρώτης νύχτας της ΑΝΟΙΞΗΣ πλάϊ στο γιαλό

Του Τάκη Κυριτσόπουλου

